

МУНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Бас редактор:

Бақытжан Исенғалиев

Бас редактордың орынбасары:

Екатерина Гребенникова

Редакциялық топ:

Махаббат Джайлғанова,
Диляра Қасымбекова,
Айнаш Тлеубаева,
Гүләйхан Ембердиева,
Ақтолықын Сұлтангереева.

Фотографтар:

Андрей Тайгунов

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Главный редактор:

Бахытжан Исенғалиев

Заместитель главного редактора:

Екатерина Гребенникова

Редакционная группа:

Махаббат Джайлғанова,
Диляра Қасымбекова,
Айнаш Тлеубаева,
Гүләйхан Ембердиева,
Ақтолықын Сұлтангереева.

Фотографы:

Андрей Тайгунов

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Chief Editor:

Bakhytzhon Issengaliyev

Deputy Chief Editor:

Ekaterina Grebennikova

Editing staff:

Makhabbat Dzhaliganova,
Dilyara Kassymbekova,
Ainash Tleubayeva,
Gulyaikhon Yemberdiyeva,
Aktolkyn Sultangerieva.

Photographers:

Andrey Taigunov

МАЗМҰНЫ

- 5 Дүниежүзілік мұнай конгресі
- 9 Invest in Kazakhstan - бірегей мүмкіндіктер дәуірі
- 12 Қазақстан мұнайы мен газы. Арнайы Министрлік сессия.
- 16 Дүниежүзілік мұнай конгресі - фактілер мен сандар

СОДЕРЖАНИЕ

- 19 Всемирный нефтяной конгресс
- 23 Invest in Kazakhstan - эра уникальных возможностей
- 26 Нефть и газ Казахстана. Специальная Министерская сессия.
- 30 Всемирный нефтяной конгресс - факты и цифры

CONTENTS

- 33 World Petroleum Congress
- 36 Invest in Kazakhstan - an era of unique possibilities
- 38 Kazakhstani oil and gas. Special Ministerial session.
- 41 World Petroleum Congress - facts and figures

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

БАС РЕДАКТОРДЫҢ СӨЗІ

Құрметті оқырмандар,

Бұл басылым жылдың ең елеулі оқиғасы саналатын Дүниежүзілік мұнай конгресіне (ДМК) арналады. Мұндағы мақсатымыз - Шымкент, Қызылорда, Алматы мен Астана қалаларындағы әріптестерімізді бүкіл әлемдік мұнай қауымдастығына аса маңызды форумымен таныстыру. Үш жылда бір мәрте өткізілетін ДМК Мәскеу қаласында 15-19 маусым аралығында өтті.

Өзге жетекші компаниялардың қатарында «ПетроҚазақстан» да ДМК жұмысына қатысу құрметіне ие болды. Бұл конгресте Қазақстан атынан «ҚазМұнайГаз», «Теңізшевройл» ЖШС, Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В., North Caspian Operating Company B.V. қатысып, «Еуразия» жаңа жобасын ұсынды.

Біздің бастамамыздың сәтті болғанын атап өткім келеді. «ПетроҚазақстанның» таныстыру стенді жалпы қазақстандық экспозицияларының арасында ең тартымдысы болып шықты.

Осы үшін компаниямыз Қазақстан өкілдерінің конгреске қатысуын ұйымдастырған Мұнай және газ министрлігі мен KAZENERGY Қауымдастығының басшылығы тарапынан тиісті жоғары бағасын алған еді.

Конгресс жұмысының барысында біздің компаниямыз барлық бағыт бойынша белсенділік танытып, жер қойнауын пайдаланушы өзге ірі компанияларда қызмет ететін әріптеріміздің тарапынан жоғары бағаға ие болды.

«ПетроҚазақстанның» стипендиялық бағдарламасы және геологиялық барлау жөніндегі өнеге тұтарлық жобаларының Мәскеуде өткен презентациясы сәтті әрі мағлұматты деп танылды.

Конгресс пен әлемдік мұнай көрмесінің жұмысына қатысқан компаниямыздың стратегиялық коммуникациялар департаментінің қызметкерлері біздің мындаған ұжымымызды биік дәрежеде көрсетуге тырысты және мұның сәтті өткенін мойындау керек. Бұл үшін оларға ерекше алғыс білдіремін.

Біздің ДМК мен әлемдік мұнай көрмесі аясындағы жасаған еңбегіміз «Панорама недели» және «Апталық шолу» арнайы шығарылымдарында көрсетілді.

Қолдарыңыздағы «Мұнайшының» осы арнайы басылымы әлемдік экономиканың халықаралық мұнай-газ секторындағы аса ірі шаралардың ауқымы мен маңыздылығын ұғынуға мүмкіндік береді деп үміттеміз.

Б. Исенғалиев
Вице-президент

**«ПетроҚазақстан»
Компаниялар тобының президенті
Вэй Юйсян мырзаға**

Құрметті Вэй Юйсян мырза!

«KAZENERGY» Қазақстан мұнай-газ және энергетика кешені ұйымдарының қауымдастығы атынан «ПетроҚазақстан» компаниялар тобына 2014 жылдың 15-19 маусымы аралығында Мәскеу қаласында өткен 21 Дүниежүзілік мұнай конгресі мен көрмесіне табысты қатысқаны үшін алғыс білдіруге рұқсат етіңіз.

Аталған іс-шарада қазақстандық ресми делегацияны аса ірі мұнай-газ компаниялары таныстырды, олардың арасында «ПетроҚазақстан» компаниясымен бірге «Қазмұнайгаз» БӨ АҚ, «Теңізшевройл» ЖШС, Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б. В., North Caspian Operating Company B.V. компаниялары да қатысты.

Бизнес-серіктестер мен қонақтардың «ПетроҚазақстан» ұсынған геология саласындағы «Оңтүстік-Торғай алқабындағы мұнай іздеу және барлау жұмыстары» жобасына да, әлеуметтік қолдау саласындағы «ПетроҚазақстан» стипендиалық бағдарламасы» жобасына да үлкен қызығушылық танытылғаны ерекше атағым келеді.

Осындай бірлескен жұмыс Қауымдастық пен «ПетроҚазақстан» арасында орнатылған табысты іскерлік қарым-қатынастың көрсеткіші екеніне сенімдімін. Бұл Компанияның әлеуметтік жауапты әрі диалогқа ашық Компания ретіндегі беделін қалыптастырады.

Сіздерге жұмыста табыс пен жаңа мақсаттардың жемісті орындалуын тілейміз.

**Бас директор
А.Мағауов**

**President of the PetroKazakhstan
Group of Companies
Mr. Wei Yuxiang**

Dear Mr. Wei,

On behalf of the Kazakhstan Association of Oil and Gas and Energy Organisations KAZENERGY, I would like to take this opportunity to thank the PetroKazakhstan Group of Companies for its successful participation in the 21st World Petroleum Congress and Exhibition which took place in Moscow on 15-19 June 2014.

At the above event, the official Kazakhstan delegation was represented by major oil and gas companies among which along with PetroKazakhstan were EP KazMunaiGas JSC, Tengizchevroil LLP, Karachaganak Petroleum Operating B.V., North Caspian Operating Company B.V.

I especially would like to point out the interest shown by business partners and guests in the projects presented by PetroKazakhstan, both in geology sphere - Oil Reconnaissance and Exploration in the South-Turgai Basin project, and social sphere - the PetroKazakhstan Scholarship Program.

I am sure that our joint operation is proof of the successful working relationship between the Association and PetroKazakhstan that has been built up, and which, I am convinced, forms the Company reputation as being socially aware and open for dialogue.

We wish you every success in your endeavours and for the future.

**General Director
A. Magauov**

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК МҰНАЙ КОНГРЕСІ

Дүниежүзілік мұнай-газ саласының дамуы 2014 жылдың 15-19 маусым аралығында Мәскеуде өткен 21-ші Дүниежүзілік мұнай конгресінің басты тақырыбына айналды. Қазақстан жалпы елдік стендпен таныстырылды және KAZENERGY Ассоциациясының бастамасымен ДМК-да республика мұнай-газ нарығындағы ең ірі компаниялар - «ҚазМұнайГаз», «Теңізшевройл» ЖШС, Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В., North Caspian Operating Company B.V., «Еуразия» жаңа жобасы және «ПетроҚазақстан» қатысты. Біздің компаниямыз осындай аса маңызды халықаралық форумда көпшілікке танылған көшбасшылармен қатар Қазақстанды таныстыру құрметіне ие болды.

2011 жылы 20-шы Дүниежүзілік мұнай конгресі өткен Катар астанасы - Дохадан эстафетаны қабылдаған Мәскеу мұнай конгресі әлемнің 80 жуық елінен келген 5000 делегатты жинады. Үш жылда бір мәрте өткізілетін энергетика саласындағы осы бір ең ірі іс-шараға, яғни «Мұнай Олимпиадасына» энергетика министрлері, ірі мұнай-газ компанияларының президенттері және мұнай-газ саласының жетекші ғалымдары қатысты. Олар кен орындарын барлау, өндіру, тасымалдау және көмірсутегіні

өңдеу саласындағы соңғы зерттемелерді талқылау үшін және жаңа серіктестер мен инвесторлар табу мақсатында жиналды. Бұл мақсатта Ресейдің ең ірі «Крокус Экспо» көрме орталығынан 90 гектар аудан көзделді, ал ресми ашылу салтанаты мен салтанатты қабылдау мемлекеттік Кремль сарайында өтті.

Іс-шара бастамашысы - Дүниежүзілік мұнай кеңесі, оның құрамына біздің елді қоса алғанда, 69 мемлекет кіреді. Айта кететін жайт, алғашқы Конгресс 1933 жылы Лондонда өткен екен. Дүниежүзілік

мұнай конгрестерінің тарихында алғаш рет, Мәскеудегі пленарлық отырыстар бір мезгілде ағылшын, орыс, испан, араб және қытай тілдерінде өтті, бұл конгрес қатысушыларының жұмысын аса жемісті етіп, ауқымын айтарлықтай кеңейтті.

Дүниежүзілік мұнай конгресінде қазақстандық делегацияны Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қараалин басқарды. Делегация құрамында геология, көмірсутегін өндіру, өңдеу, тасымалдау, ғылыми-зерттеу және инжиниринг сияқты барлық сала бағыттарын

Дүниежүзілік мұнай-газ көрмесіндегі (ДМК) Қазақстан делегациясының стенді / Стенд казахстанской делегации на Всемирной нефтегазовой выставке (ВНВ) / Kazakhstan delegation stand at the World Petroleum Exhibition (WPE)

қамтыған компаниялар болды. Осы жылғы конгресте Қазақстанға ерекше қызығушылық танытылды. ҚР Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қарабалиннің және ҚР мұнай-газ компанияларының бірінші басшыларының қатысуымен өткен және Дүниежүзілік мұнай конгресі тарихында алғаш рет өткізіліп отырған Қазақстанға арналған жеке

Министрлік сессиясы өтті (толығырақ «Қазақстанның мұнайы мен газы. Арнайы министрлік сессия» мақаласында), сондай-ақ республикамыздың ұлттық стендін көріп тамашалауға келгендер көп болды. Қазақстан Президенті жақында, 2014 жылдың 12 маусымында Шетел инвесторлары кеңесінің отырысында қабылдаған инвестициялық климат туралы заңнамаға енгізілген түзетулер де инвесторлар арасында ерекше қызығушылық туғызды (толығырақ - «Invest in Kazakhstan - бірегей мүмкіндіктер дәуірі» мақаласында).

ҚР Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қарабалин: «Бүгін келушілердің көбін Қазақстанның жетістіктері мен болашақ жобалары қызықтырып отыр. Біз еліміздің мүмкіндіктерін және алдағы бірлескен жұмысқа, ынтымақтастыққа және инвестициялар тартуға ұмтылысымызды тағы да көрсете алдық деген ойдамын. Инвестициялық климатты жақсартуға арналған жаңа шаралар шынында да көптеген инвесторларды қызықтырды, олар өз бизнестерін Қазақстанда дамыту мәселесіне басты назар аудара бастады».

Министрдің Министрлік сессия шеңберінде сөз еткен Каспий маңы ойпатын зерттеу үшін құрылған «Еуразия»

Қазақстан ҚР Мұнай және газ министрлігінің бастамасы бойынша Дүниежүзілік мұнай кеңесіне (ДМК) 1997 жылы кірген еді. 2008 жылдың маусым айында республикамыз KAZENERGY Ассоциациясының бастауымен ДМК өз мүшелігін қайта жаңартты. 2012 жылдың қазан айында VII KAZENERGY Еуразиялық форумының шеңберінде Астанада ДМК Кеңесінің отырысы өтті. Қазақстан 15-ші, 19-шы және 20-шы Конгрестеріне белсенді қатысты, ұлттық стендтерін таныстырып, сессияларда да ат салысты.

жаңа ірі жобасы да ерекше қызығушылық туғызды. Ғалымдардың деректері бойынша, Каспий маңының жер қойнауында 40 млрд. тоннаға жуық мұнай сақталуы мүмкін, және осы халықаралық жоба шеңберінде әлемдегі ең терең, 15 километрге дейінгі ұңғыманы бұрғылау көзделген. «Еуразия» жобасын іске асыру үшін Қазақстан 500 млн. доллар қаражат салуға ниетті, және терең ұңғыманы бұрғылауды келесі жылы-ақ бастауды жоспарлайды. «Еуразия» жобасы, бүгінгі

«Қазақстан» стендінің қатысушылары мен қонақтарына арналған Қарабалин мырзаның құттықтау сөзі / Приветствие г-на Карабалина участникам и гостям стенда «Казakhstan» / Mr.Karabalin delivering greeting speech to the participants and guests of Kazakhstan stand

күні Қазақстанмен бірге бүкіл әлемде де «жеңіл мұнай өндірілетін дәуірінің» аяқталуы және аса терең қабаттарды зерттеу мен барлау уақытының келуі себепті бастама алды.

KAZENERGY бас директоры Әсет Мағауовтың төрағалығымен халықаралық мұнай-газ ұйымдарының басшылары және шетелдік сарапшылардың қатысуымен өткен арнайы Сараптау семинары жергілікті құрамды дамыту мәселесіне арналды. Семинарда жергілікті құрамды дамытудың халықаралық қолданас тәжірибесі мен осы саладағы алдыңғы қатарлы тәжірибелерді зерттеу мәселелері талқыланды.

Конгрестің көрнекті бөлігіне айналған Дүниежүзілік мұнай-газ көрмесі де мазмұнды болды. Дүниежүзілік ірі мұнай компаниялары өздерінің соңғы технологиялық зерттемелері, жетістіктері және келешектегі мақсаттарымен таныстырды. Қазақстан делегациясы жалпы ауданы 180 текше метр үлкендігіндегі 3 блокқа бөлінген ұлттық көрме стендін ұсынды. Стенд Қазақстанның инвестициялық тартымдылығы мәселелеріне; мұнай-газ саласының ірі жобаларын дамытуға; және Астанада өткізілетін «ӘКСПО-2017» мамандандырылған көрмесіне арналды. Мұнайшының графикалық бейнесімен безендірілген қазақстандық стендтің жанында белгілі қазақстандық этникалық әншісі Еділ Құсайыновтың көмейімен ән салып, жетігенде ойнауы ұлттық нақышты қанықтыра түсті. Еділдің өзі көмейімен ән салуды Қазақстанға мұнайдың беретін күш-қуатына теңеді.

Қазақстан стендінің құрметті қонақтарының қатарында бірқатар халықаралық мұнай алыптарымен бірге, ДМК бұрынғы төрағасы Ренато Берганидің орнына келген ДМК жаңа төрағасы Джозеф Тоттты да айта кету керек, ол ТШО басшысы Миллер мырзаны және КПО басшысы Ратти мырзаны Қазақстан мұнай-газ секторының дамуына қосқан үлестері үшін KAZENERGY медальдарымен марапаттау салтанатына қатысқан болатын.

«ПетроҚазақстан» атынан вице-президенті Бақытжан Исенғалиев пен Стратегиялық коммуникация департаментінің қызметкерлері қатысты. Олар ДМК-да компаниямызды белсенді қатысушы етіп көрсетті. «ПетроҚазақстан» блогында келушілердің назарына компания жетістіктері туралы ақпараттық буклеттер, «Мұнайшы» корпоративтік журналы, сондай-ақ корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік туралы «ПетроҚазақстан»

ДМК-ғы Қазақстан делегациясының стенді - демалыс орны / Стенд казахстанской делегации на ВНВ - зона отдыха / Kazakhstan delegation stand at WPE - recreation zone

«ПетроҚазақстан» өкілдері Д.Қасымбекова мен М.Джайлганова ДМК-ның жаңа президенті Джозеф Тотт мырзамен бірге / Представители «ПетроҚазақстан» Д.Қасымбекова и М.Джайлганова с Джозефом Тоттом, новым президентом ВНС / PetroKazakhstan representatives D.Kassymbekova and M.Dzhailganova with new WPC President J.Toth

ДМК-ғы Қазақстан делегациясының стенді - EXPO-2017 көрмесіне арналған бөлім / Стенд казахстанской делегации на ВНВ - часть, посвященная EXPO-2017 / Kazakhstan delegation stand, EXPO-2017 part

«ПетроҚазақстан» компаниясының геология мен геофизика бойынша аға менеджері А.Шарменовтың презентациясы / Презентация старшего менеджера по геологии и геофизике «ПетроКазakhstan» А.Шарменова на ВНВ / Presentation by PetroKazakhstan Geology & Geophysics Senior Manager A.Sharmentov at WPE

кітабымен қатар, компанияның ірі басылымдары және біздің «ПетроҚазақстан» - ол біз!» фотоальбомы ұсынылды. Сонымен компаниямыздың қолдауындағы «ОҚО шеберлерінің ресурстық орталығы» әлеуметтік жобасының шеңберінде халық шеберлерінің арнайы іс-шара үшін киізден жасалған ұлттық киім киген қуыршақтар мен алмалары да қызығушылық танытты.

Бақытжан Исенғалиев: «Мұнай-газ саласы мен бүкіл әлем үшін аса маңызды форумның қатысушысы болу біздің компания үшін үлкен мәртебе. Конгрестің құрамы мен мазмұны, салмақты бизнестің саяси амбициялар мен дәмелену күресінде жұрмейтіндігін тағы да көрнекі түрде дәлелдеді, онымен қоса ол, халықаралық ынтымақтастықтың, әртүрлі елдердің мүдделерін біріктіру

көпірі қызметін атқарады. Кремльдегі қабылдау, таныстыру бағдарламалары, іскерлік кездесулер мен жаңа байланыстар аса әсерлі болды және Дүниежүзілік мұнай кеңесінің жаңа Төрағасы Джозеф Тоттпен кездесу есте қалды. Негізінен бұл іскерлік және адамгершілік қатынастар орнатуымен ерекшеленген іс-шара болды. Және де мен, «ПетроҚазақстанды» бүкіләлемдік мұнай-газ көшбасшыларының арасында жоғары дәрежеде таныстыра алғандығымызды мақтаныш етемін» - деп, конгреске өз бағасын берді.

Дүниежүзілік мұнай конгресінің қатысушылары мен қонақтары үшін «ПетроҚазақстан» компаниясының атынан геология және геофизика жөніндегі аға менеджері Ағзам Шарменов «ПетроҚазақстан Құмкөл Ре-

«ПетроҚазақстан» атынан корпоративтік сыйлықтарды табыс ету / Вручение корпоративных подарков от компании «ПетроКазakhstan» / Presenting corporate presents on behalf of PetroKazakhstan

сорсиз» компаниясының Оңтүстік-Торғай алқабында іздеу және барлау тақырыбына арналған көмірсутегін барлау және өндіру саласындағы біздің компания жетістіктеріне қатысты презентация ұсынылды. Презентацияда «ПетроҚазақстан» компаниясы соңғы 10 жылда геологиялық барлауға бұрғылау жетістігі 65-75% көлемін құрайтын 182 барлау ұңғымаларын бұрғылап, 400 млн. астам АҚШ долларын инвестициялағандығы ерекше аталып өтті. Ресурстық базаны толықтыру - компанияның басым міндеттерінің бірі, себебі компанияның дамуы оның геологиялық барлау қызметінің жетістіктеріне байланысты. Геология және геофизика департаменті қызметкерлерінің күрделі құрылымдардың мұнай-газ кендерін табу бойынша жұмыстары өте жақсы нәтижелер берді және бірқатар жаңа кендер мен кен орындарын ашуға септігін тигізді.

Компания Қазақстандағы өз қызметін жүзеге асырудың бүкіл кезеңінде өңірлерді дамытуға, оның ішінде облыстарда әлеуметтік және қайырымдылық жобаларыны іске асырып, белсенді түрде ат салысып келеді. Көрмеде мұнай-газ секторындағы әріптестерге, компанияның осы саладағы аса қызықты жобалары қатарындағы, Қызылорда облысында кәсіби мұнайшыларының жаңа буынын қалыптастыратын «ПетроҚазақстан» Стипендиалдық бағдарламасы туралы бейнефильм ұсынылды. Дарынды қызылордалық жастарға, кейіннен жұмысқа орналастыру мүмкіндігімен қоса Қытай мен Қазақстанның ірі университеттерінде техникалық мамандықтар бойынша білім алу мүмкіндігін ұсына отырып, компания халықаралық оқыту саласында ел саясатын іске асыруға да өз үлесін қосуда. Бұл жобаны Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қараалин де ерекше атап өтті, бұл ретте ол, оқу аяқталғаннан кейін, «ПетроҚазақстанның» жұмысқа орналастыруға кепілдік беретіндігі өте маңызды. «Осы бағдарламаның арқасында жастар, Дүниежүзілік мұнай тәжірибесіндегі үздік жетістіктерді зерттеп, оларды кейіннен Қазақстанда қолдана алады» - деді министр.

19 маусымда 21-ші Дүниежүзілік мұнай конгресінің жабылу салтанаты өтті. Келесі, 22-ші Дүниежүзілік мұнай конгресі 2017 жылы Стамбулда өтеді. Қазақстан да осы ірі форумды өткізуге ниетті. Еліміз өзінің өтінімін Астанада «ӘКСПО-2017» әлемдік көрмесі өткізілгеннен кейін, 2020 жылға беретін болады.

INVEST IN KAZAKHSTAN – БІРЕГЕЙ МҮМКІНДІКТЕР ДӘУІРІ

Мәскеуде өткен Дүниежүзілік мұнай конгресінде Қазақстан ерекше назарда болды – іскерлік қауымдастық еліміздің Президенті Нұрсұлтан Назарбаев бастаған шетелдік инвестицияларды ынталандырудың жаңа теңдессіз шараларын талқылады. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инвестициялық ахуалды жетілдіру мәселелері бойынша өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы» тиісті заңға таяу арада ғана, 2014 жылдың 12 маусымында, Ақмола облысының Бурабай шипажай аймағында өткен Шетел инвесторлары кеңесінің 27-Пленарлық отырысында қол қойылды.

Қазақстан макроэкономикалық, әлеуметтік және саяси тұрақтылықты қоса алғанда, бизнесті жүргізу үшін және шетелдік инвестицияларды тарту үшін әрқашан қолайлы жағдайлармен ерекшеленген, бірақ жаңа өзгертулер инвесторлар үшін бірегей мүмкіндіктер жасап отыр.

Осылайша, жаңа заңға сәйкес, жасалатын келісім-шарттар шеңберінде инвесторларды мемлекеттік қолдаудың қосымша шаралары енгізіледі, атап айтқанда: инвесторлар КТС (корпоративтік табыс салығын) төлеуден 10 жылға, жер салығын төлеуден 10 жылға, мүлік салығын төлеуден 8 жылға босатылады. Бұған қоса, объектіні пайдалануға бергеннен кейін, мемлекет тарапынан инвестордың капиталдық шығындарының 30%-на дейін өтемақы төлеу көзделген. Соңғысы, айта кетейік, іскерлік қауымдастықта ерекше резонанс туғызды.

Инвесторлармен келісім-шарт жасалған сәттен бастап, жер қойнауын пайдалану саласын, сондай-ақ экологиялық алымдар мен 10 жыл мерзімге арналған төлемдерді есепке алмағанда, салық мөлшерлемесінің тұрақтылығын (қосымша құн салығы мен акциздерді есепке алмағанда) енгізу көзделуде. Жоғарыда аталған ынталандыру пакеті экономиканың басым салаларында құны 20 млн. АҚШ долларынан кем болмайтын жаңа инвестициялық жобалар үшін ұсынылатын болады.

Сондай-ақ, жасалатын келісім-шарттар шеңберінде инвесторларға инвестициялық жоба құрылысының бүкіл кезеңінде және объекті пайдалануға тапсырылғаннан кейін бір жылға, квотасыз және рұқсатсыз шетелдік жұмыс күшін тарту құқығы беріледі. Инвесторлардың құқықтары мен мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету үшін «инвестициялық омбудсмен» институты енгізілуде.

Аталған жеңілдік құжаттарды ресімдеу саласын да қамтыды - келісім-шарт жасаған инвесторлардың қатысуларын азайту мақсатында құжаттарды жинау және дайындауда, сондай-ақ олардың мемлекеттік қызметтерді көрсету субъектілерімен тікелей байланысын шектеуде ҚР Индустрия және жаңа технологиялар министрлігіне қарасты (ИЖТМ) Инвестиция комитетінің негізінде «бір терезе» қағидаты енгізілуде.

Инвесторлардың елге келуі де жеңілдейтінін айта кету керек -

Алан Джеффферс, АҚШ-тан келген делегат: «Қазақстанда инвесторлар үшін бірегей жағдайлар жасалған. Біріншіден, ол салықтардың төмендігі, бірақ ерекше маңыздысы - ол инвесторлар мен мемлекеттің өзара қатынасының тұрақтылығы және заңдардың болжалды болуы».

ШИК-тің 27-ші Пленарлық отырысының қатысушылары / Участники 27-го Пленарного заседания СИИ / Participants of the 27th FIC Plenary Session

Қазақстанда аса жоғары инвестициялық белсенділік көрсеткен АҚШ, Нидерланды, Ұлыбритания, Франция, Германия, Италия, Малайзия, БАӘ, Корея Республикасы және Жапония сияқты он мемлекеттің азаматтары үшін бір жақты визасыз режимді енгізді. Иммиграциялық реттеудегі аталған жұмсақтық шарасы 2014 жылдың 15 шілдесінен бастап бір жыл бойы әрекет ететін болады. Көрсетілген кезеңде осы елдердің қолданыстағы дипломатиялық, қызметтік және ұлттық төлқұжаттары

Бензин мен дизельдік отынды Еуро-4 және Еуро-5 стандарттарына сәйкес шығаруға, өңдеу тереңдігін 90% дейін арттыруға және зауыт жобаланған мөлшерге дейін (жылына 6 млн. тонна) арттыруға бағытталған Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту және қайта құру жобасы да ҮИИДМБ-1 бағдарламасына енгізілді. Қазіргі уақытта жобаның бірінші кезеңі іске асырылуда.

Қазақстан президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қытайға жуырда болған сапары шеңберінде, 2014 жылдың 19 мамырында Қытай Экспорттық-импорттық банкінің Қазақстан үшін ШМӨЗ-ін жаңғырту бағдарламасын іске асыруға 1 млрд. АҚШ доллары көлемінде несиесі желісі ашылатындығы туралы Меморандумға қол қойылды.

Жаңғырту жобасы шеңберінде ПҚОП-та катализикалық крекинг, изомерлеу қондырғыларының, күкірт өндірісінің құрылысы жүргізілетін болады, сондай-ақ дизельдік отынды гидротазалау қондырғысын қайта құру жүргізіледі.

бар азаматтары Қазақстан аумағына 15 күнтізбелік күнге дейін көп реттік кіру мүмкіндігіне ие болады.

Шетел инвесторлары кеңесінің отырысында ҚР Президенті Нұрсұлтан Назарбаев шетелдік инвесторларды республикада жоспарланып отырған және бағдарламасында Қазақстанның кем дегенде 700 компаниясын жекешелендіру үрдісіне қатысуға шақырды. Президент, әдетте тек қана мемлекет қатысатын білім беру, денсаулық сақтау, сумен қамтамасыз ету және басқа секторларды концессияға тапсыруды жеделдету қажеттілігі туралы пікірін айтты.

Президент Нұрсұлтан Назарбаев атап өткендей, Қазақстанның инвестициялық саясаты, 2015 жылы басталатын екінші бес жылдық индустриалдық бағдарламасының сәтті орындалуының шешуші факторларының бірі болып табылады. Үкімет алдында жаңа инвестицияларды, әсіресе ұлтаралық корпорациялар тарапынан тарту бойынша тапсырмалар түр.

ИЖТМ болжамына сәйкес, Үдемелі индустриялық-инновациялық дамуының мемлекеттік бағдарламасының (ҮИИДМБ 2015-2019) екінші бес жылдығы шеңберіндегі жобалар 75-80%-ға жеке инвестициялар есебінен қаржыландырылуы мүмкін, яғни мемлекеттің инвестиция жасаған әр теңгесіне жеке инвестициялардың кем дегенде 3-4 теңгесі тартылады деп күтілуде. ШИК отырысында ИЖТМ басшысы Әсет Исекешев атап өткендей, «мемлекеттің өңдеуші өнеркәсіптің дамуына бөлінетін барлық қаражатының 80%-ы алты басым саладағы жобаларға және 20%-ы өнімділігі аса тиімді болу шартымен фармацевти-

Дамиано Ратти, Италиядан келген делегат:

«Қазақстандық экономикаға құйылатын инвестициялардың тартымдылығын арттыруға бағытталған жаңа ынталандыру пакетін теңдесі жоқ деп есептесе де болады. Ерекше қызығушылық туғызатындығы, объектілер пайдалануға берілгеннен кейін мемлекеттің инвесторларға капиталдық шығындарының 30%-ға дейінгі көлеміндегі шығынының орнын толтыруды жоспарлайтындығы болып отыр».

ка, жеңіл өнеркәсіп және басқа салаларға бағытталыды».

Қосымша құны жоғары болатын өнімдерді жасауға қабілетті салаларға ерекше назар аударылады. Олардың қатарына қайта өңделетін металлургия, мұнай өңдеу, мұнай-химия және химия өнеркәсібі (агрохимия және өнеркәсіпке арналған химикаттар өндірісі), тамақ өнеркәсібі, машина жасау, құрылыс материалдарының өндірісі кіреді. Кластерлік дамуға ерекше назар бөлінеді: ұлттық, аумақтық және инновациялық кластерлер құрылады. Қазақстан бүгінгі күні, ең алдымен, ең соңғы жетістіктер мен технологиялар пайдаланылған инновациялық жобаларға қызығушылық танытып отыр.

Шетел инвесторларының кеңесі (ШИК) 1998 жылы құрылды. ШИК-тің негізгі міндеті - инвестициялық саясат пен елдің экономикалық дамуының маңызды салалары бойынша Қазақстан Президенті мен Үкіметінің қарауына ұсынымдар мен ұсыныстар әзірлеу. ШИК - шетел инвесторларының елдегі инвестициялық қызметіне және Қазақстандағы инвестициялық климатты жақсартуға байланысты туындайтын мәселелерді тиімді шешу үшін, ҚР Үкіметі мен шетел инвесторларының арасындағы тікелей диалогты қамтамасыз ету мақсатында құрылды.

ШИК ҚР Президенті төрағалығымен өтетін консультациялық-кеңесші орган болып табылады. Жылына бір рет ҚР Президенті және ШИК мүше компаниялар басшыларының қатысуымен ШИК Пленарлық отырыстары өткізіледі. Ал жыл бойы ШИК жұмыс топтарының отырыстары шеңберінде тұрақты жұмыстар жүргізіледі.

Орындар мен рейтингтер

Дүниежүзілік банктің жыл сайын өткізетін «Бизнесті жүргізу» рейтингісі бойынша, Қазақстан 2014 жылы 2013 жылмен салыстырғанда көрсеткішін үш позицияға жақсартып, 50-орынға ие болды. Бұл ретте, Кеден одағы елдерінің арасында Қазақстан - бірінші орында (Беларусь - 63-ші, Ресей - 92-ші).

148 елдің ішінде Қазақстан көптеген дамушы нарықтардан, оның ішінде Украинадан (107-орын), Түркиядан (76-шы), Бразилиядан (75-ші) озып, алайда Ресейден (19-шы) кейіндеу қалып, макроэкономикалық тұрақтылық деңгейі бойынша да 23-орынға ие (Дүниежүзілік экономикалық форум дайындаған «Ғаламдық бәсекеге қабілет-тілік, 2013-2014 жылдар» баяндамасына сәйкес).

Инвесторлар Қазақстан туралы

Инвесторлардың Қазақстанның әлеуеті туралы ақпараттылығы артуда. Мысалы, 2014 жылы «Сіз Қазақстанды 2030 жылы қандай болады деп ойлайсыз?» деген сұраққа жауап бергендердің тек 19,8%-ы ғана күмәнденген болатын, ал 2013 жылы ол көрсеткіш 42%-ды құраған еді.

Бұған қоса, Қазақстан ТМД мемлекеттерінің ішінде инвестициялық тартымдылық деңгейі бойынша Ресейден кейінгі екінші орынға ие болды. Бұл ретте, Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлардың көпшілігі Ресеймен салыстырғанда біздің елге ерекше ықылас білдіреді, ал әлеуетті инвесторлар Қазақстанды үшінші орынға қояды.

Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлардың **57%-ы** өздерінің қызмет көрсеткіштеріне қанағаттанады.

Инвесторлардың **30%-ы** Қазақстан экономикасына келесі жылы инвестиция жасауды жоспарлайды (бұл ретте, Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлардың арасында бұл көрсеткіш 65%, ал әлеуетті инвесторлар арасында 10%-ды құрады).

Инвесторлардың **47%-ы** Қазақстанның инвестициялық тартымдылық деңгейі келесі үш жыл ішінде арта түседі деп болжайды.

Инвестициялардың экономика салаларындағы келешегі

Инвесторлар арасында сауалнама жүргізудің қорытындысы бойынша көшбасшы үштігіне энергетика, автокөлік жасау және өнеркәсіптің басқа да салалары, сондай-ақ металлургия және тау-кен өнеркәсібі кірген.

	2013	2014	2014 қызмет етіп жүрген инвесторлар	2014 әлеуетті инвесторлар
Энергетика	41,5%	48,5%	70,1%	35,8%
Автокөлік жасау және өнеркәсіптің басқа да салалары	22,5%	37,3%	62,3%	22,7%
Металлургия және тау-кен өнеркәсібі	28,8%	18,5%	25,2%	14,6%

Энергетикалық сектор ұзақ мерзімді келешекте ең сенімді инвестициялық объект бола тұрып, инвесторлар үшін тартымды мүмкіндіктер ұсынады. Бұл капиталды қажет ететін және жоғары технологиялық салалардың бірі, мұнда инновацияларды енгізу жаңа ресурстардың ашылуы мен оларды игеруді қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Мұнай-газ саласындағы алдыңғы қатарлы ғылыми-технологиялық шешімдерді әзірлеуге инвестиция жасау Қазақстанның инновациялық әлеуетін ашуға көмектеседі. Бұған қоса, инвесторлардан алынған сауалнамаға сәйкес, «Қазақстан 2030 жылы қандай болады?» деген сұраққа респонденттердің 40,3% бөлігі республиканың энергетикалық нарықта көшбасшылардың бірі болатындығын атап өтті. Мұндай болжамдарды Халықаралық энергетикалық агенттік те растайды, ол Қазақстан 2020 жылға қарай мұнай және газдың әлемдік ең ірі экспорттаушыларының ондығына кіреді деп сенеді.

Алайда энергетикалық сектордағы инвестициялық мүмкіндіктер мұнай-газ өнеркәсібімен шектелмейді. Бүгінгі күні еліміз мықты мұнай-газ секторына ие болумен қатар, атомдық және «жасыл» энергетиканы дамытуды қоса алып энергетикалық саланың міндеттер спектрін кеңейтуде.

Инвесторлардың Қазақстандағы ауыр өнеркәсіп және автокөлік жасау саласына деген қызығушылығы да артуда. Көшбасшылар үштігін ҚР экспорттық түсімінің 30%-ын беретін тау-кен және металлургия саласы түйықтайды. Қазақстанның екі ең ірі металл нарығының арасында (Еуропа мен Қытайдың) географиялық орналасуы және логистикалық инфрақұрылымның дамуы елдің металлургиялық саласына оң әсерін тигізеді.

Бұған қоса, Қазақстан Шығыс пен Батыс арасындағы «жаңа жібек жолының» маңызды бөлігі болып табылады және Еуропа мен Азия үшін түйінді көлік торабына айналуына барлық мүмкіндік бар. Трансконтиненталды автомагистральдардан тұратын «Батыс Еуропа - Батыс Қытай» халықаралық дәлізі мен өткізу мүмкіндігі жоғары темір жол қатынас жолының құрылысы жүріп жатыр. Республика тауар айналымының артуынан қосымша мүмкіндіктерді иеленіп, Еуропа мен Азия үшін негізгі көлік торабы болуы қажет.

Жоғары технологиялар, телекоммуникациялық жабдықтау мен инфрақұрылым, кәсіптік қызметтер көрсету сияқты секторлардың да әлеуеті бар деп айтылуда.

Мақаланы дайындау үшін қолжетімді дереккөздерден алынған материалдар мен Ernst & Young «Қазақстанның инвестициялық тартымдылығын зерттеу-2014» есебінің мәліметтері пайдаланылды.

ҚАЗАҚСТАН МҰНАЙЫ МЕН ГАЗЫ. АРНАЙЫ МИНИСТРЛІК СЕССИЯ.

Инвесторлардың 50 пайызы Қазақстанның энергетикалық секторына ұзақ мерзімді инвестицияларды салу – болашағынан үміт күттіретін қызықты ұсыныс екенін айтады. Әлемдік мұнай қауымдастығындағы Қазақстанның өзіндік ұстанымы жыл санап орнығып келеді. Бүгінгі таңда еліміздің әлемдік мұнай нарығында елеулі орын алып отырғаны белгілі. Қазірдің өзінде республикамызда 100-ден астам қазақстандық және шетелдік мұнай-газ саласындағы компаниялары жұмыс істейді.

Қазақстанның жер қойнауы айтарлықтай қорларға ие. Тәуелсіздік алған жылдардан бері қарай Қазақстан экономикасының дамуына бірден бір арқау болған мұнай-газ саласы бүгінгі күні де «Қазақстан - 2050» сынды маңызды стратегиялық міндеттерді атқаруда басты қозғаушы күшке айналып отыр. Тәуелсіздік жылдары республикамыз әлем бойынша мұнай қорлары ең жоғары деп дәлелденген жиырма елдің, сондай-ақ газ қорлары бойынша алғашқы жиырма елдің қатарына енді.

Соңғы жиырма жылда ҚР мұнай өндіру саласы үш еседен жоғары, газ өндіру бес еседен аса өсті. Өткен жылы көмірсутегін өндірудің ең жоғарғы көрсеткіш деңгейі тіркелді (81,8 млн. тонна мұнай және конденсат, ал 2012 жылғы көрсеткіш 79,2 млн. тонна болатын).* Қазір Қазақстан мұнай өндіру деңгейі бойынша ТМД елдері арасында 2-орында, әлем бойынша 17-ші орында тұр.** Біздің компания республикамыздағы ең ірі мұнай өндіруші операторлардың тізіміне кіреді.

Даму стратегиясы

Алғаш рет Дүниежүзілік мұнай конгресі аясында өткізілген қазақстандық министрлік сессиясында республикадағы мұнай-газ саласының даму болашағы, ұзақ мерзімді серіктестік құру мәселелері, инновацияларды тарту және жаңа ауқымды жобаларды жүзеге асыру тақырыптары талқыланды. Отырыста ҚР Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қарабалин Қазақстан мұнай-газ саласының даму деңгейі жайлы баян-

ДМК-ғы мұнай ынтымақтастығының мәселелері жөнінде бейресми талқылау / Неофициальное обсуждение вопросов нефтяного сотрудничества на ВНЕВ / Informal talks of oil cooperation at WPE

дама жасады. Сондай-ақ «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры Қайыргелді Қабылдин, ТШО, КПО және «Біріккен химиялық компаниялар» басшылары өз презентацияларын ұсынды. Министрлік сессияға «ПетроҚазақстанның» атынан компания вице-президенті Бақытжан Исенғалиев қатысты.

ҚР Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қарабалин атап өткендей, республикамыздың мұнай және газ саласын жетілдіру мақсатында, 2014 жылдың мамыр айында Үкіметпен бекітілген 2014-2018 жадар арасында мұнай және газ дамуына байланысты Кешенді жоспардың құрылғанын атап өтті. Бұл жоспарда республикамыздағы мұнай және газ саласын алдағы уақытта жетілдіру мақсатында қолданылатын түрлі аспектілер қарастырылғанын, сонымен қатар мұнай-газ өндіру үдерістерінің барлық деңгейінде, геологиядан бастап мұнайды өңдеуге дейін, жоғары деңгейдегі ғылыми-инновациялық әдістер мен автоматтандыру жүйесін қолдану керектігі туралы қағидалары туралы айтылған. «Жеңіл өндірілетін мұнай дәуірі» деп

аталатын кезеңнің аяқталуына орай, айтылған шаралар саланы табысты дамытудың негізгі шарты болып отыр. Кешенді жоспарда өндірістің әр саласына ерекше ден қойылады. «Геологияда бұл - «Еуразия» халықаралық жобасын іске асыру, өндіруде - мұнай шығару коэффициентінің өсуі және Қазақстандағы мұнай-газ саласын жетілдіретін арнайы Жол картасын құру, тасымалдауда - құбыр жүргізу жүйесін пайдалануды арттыру және өңдеуде - қазақстандық МӨЗ-дің жаңғыртуы, газ және мұнайхимия саласының дамуы туралы сөз қозғалды.

Қазақстанда әрқайсының жер асты байлығының қоры 1 млрд. тоннаны құрайтын бірнеше ірі кен орындары бар, олардың ішіне бірінші кезекте: Теңіз, Қарашығанық және Қашаған кен орындары жатады. Айта кетерлік жайт, Қашаған – соңғы 40 жылда ашылған ең ірі кен орындарының қатарына жатады. Оның қоры шамамен 38 млрд. баррельді, ал өндіруге тұрарлық кен мөлшері шамамен 11 млрд. баррельді құрайды. Бұл кен орнында табиғи газ қоры да жеткілікті (1 трлн. текше-

метрден асады). Дегенмен, Ұзақбай Қарабалин өз сөзінде бұл жоба өзінің кен қорының мол болғандығымен ғана емес, туындайтын кешенді кедергілерде теңдесіз деңгейде екенін атап өтті. Солтүстік Каспий аймағындағы ауа райы, мұнай қатпарларының орналасу ерекшелігі, көмірсутегі шикізатының химиялық құрамына байланысты туындайтын техникалық қиындықтар салдарынан Қашағандағы мұнайды өндіру бастамасы 2005 жылдан бері қарай кейінге шегертіліп келеді. «Мұнайшы» беттерінде жазғанымыздай 2013 жылдың қыркүйек айында көптен күткен мұнайды өндіру жұмысы басталғанымен, бір ай өтпей жұмысты тоқтатуға тура келді. Оған себеп – жоспарлы тексеру барысында газ құбырындағы газдың кеміп қалғанының анықталғаны болатын. Осы келеңсіздіктерді атай отырып, мұнай және газ министрі Қашаған кен орнының 2015 жылға дейін іске қосылмауы мүмкін екенін ескертті. Аталған кен орнын іске қосуының кешіктірілуі - Қазақстан экономикасына елеулі әсер ететіні белгілі, «себебі, дәл осы Қашаған кен орнының арқасында 8 млн. тонна қосымша

Мұнай және газ министрі Ұ.Қарабалин мырза, Тотт мырза, Марабаев мырза мен Мағауов мырза және KAZENERGY медальдарымен марапатталған Миллер мырза мен Ратти мырза / Министр нефти и газа г-н Карабалин, г-н Тотт, г-н Марабаев и г-н Мағауов с награжденными медалями KAZENERGY г-ном Миллером и г-ном Ратти / Oil and Gas Minister Mr.Karabalin, Mr.Toth, Mr.Marabayev and Mr.Magauov with KAZENERGY medals recipients Mr.Miller and Mr.Ratti

қор жинау жоспарланған болатын». Алайда, Қарабалиннің айтуынша, бұл мәселеде асығуға болмайды. «Туындаған қиындықтарды жан-жақты қарастыру, болашақта кездесетін келеңсіздіктердің санын азайтуға көмектеседі. Енді кен орнының келесі іске қосылуы сенімді әрі ұзақ мерзімді болуы үшін барымызды салуымыз керек», - деді министр.

Еуразия

Әлемдік қауымдастықтың назарын республикамызға аударған келесі жоба - халықаралық «Еуразия» жобасы. Келешегінен зор үміт күттіретін бұл жоба Каспий жағалаулары ойпаттарын зерттеуге бағытталған. Ол әлемдік геология ғылымында қолданылған тың бағыттардың теңдессіз үлгісі бола алады. Кешенді жоспарға енгізілген «Еуразия» жобасын іске қосу үшін Қашаған үлгісі бойынша консорциум құру жоспарлануда. Жобаға салынған мемлекеттік қаржы көлемі 500 млн. долларды құрайды. Алғаш рет жоба туралы болжаулар 2013 жылы өткен «Болашақ қуаты - еуразиялық ке-

лешек» атты VIII KAZENERGY Еуразиялық форумында айтылған болатын.

«Жеңіл өндірілетін мұнай дәуірі» аяқталып келе жатқандықтан, терең қабаттарды зерттеп, барлайтын уақыт жетті. Мұнай-газ қауымдастығы өзге шөгінді алаптардың арасынан 7 шақырым тереңдіктен супералып кен орындарының болуы мүмкін Мексика шығанағы мен Каспий маңы ойпатын жиі ерекшелейді. Ғалымдардың пайымдауыша, Каспий маңы ойпаттарынан орташа қоры 40 млрд. тонна көмірсу мөлшерін құрайтын ондаған кен орындарын кездестіру мүмкіндігі өте жоғары.

Бүгінгі өзінде жобаны іске асыратын жұмысшылар тобы құрылып, техникалық-экономикалық негізделуі дайындалған. «Еуразия» жобасын құрушылардың бірі, геология-минералогия ғылымдарының докторы Балтабек Қуандықовтың БАҚ құралдарының бірінде атап өткеніндей, жоба үш кезеңнен тұрады. Бірінші кезеңде осы салаға қатысты Кеңес дәуірінен бері жиналып қалған барлық материалдары қайта қарап, талқылайды. Екінші кезеңде

ұзындығы 20-25 шақырым тереңдікте орналасқан қыртыстардың көрінісін бақылауға мүмкіндік беретін, екі деңгейлі аймақтық бағдарды бақылайтын жаңа геофизикалық зерттеу жұмысы жүргізіледі. Бұл үшін ең жаңа технологиялар пайдаланылады, солардың бірі - жер асты байлықтарын ғарыштан зерттеу. Үшінші кезеңде тереңдігі 15 шақырым болатын тіректі-параметрлік мұнай ұңғымаларын бұрғылау жоспарланып отыр. Бұл - бұрғылау тарихында тың жаңалық, сондықтан алдыңғы қатардағы ғылыми-инновациялық жетістіктерді қолдану керек болады. Себебі, осыған дейін көмірсу қабаттарында ең терең бұрғыланған ұңғыма шамамен 10 шақырым болған (Мексика шығанағы), ал өзге кен қазбаларының қабаттарында бұрғыланған әлемдегі ең терең ұңғыма - ұзындығы 12 шақырымнан асатын Коль ұңғымасы болып саналды.

Жоба шеңберінде алынған мағлұмат еліміздегі физика тарихы ғылымы үшін таптырмас материал, геология, палеонтология, стратиграфия ілімдері үшін үлкен жаңалық, ал Қазақстанға -

ДМК аясында өткен арнайы эксперттік семинар / Специальный Экспертный семинар в рамках ВНК / Special Expert seminar at WPC

еліміздің қарқынды дамуының үшін жаңа мүмкіншілігі бола алады.

Көмірсутектердің тасымалдауы

«ҚТО» АҚ бас директоры Қайыргелді Қабылдин сектордың үйлесімді дамуының бір құрылымы ретінде инфрақұрылым дамуына арналған баяндамасында былай деді: «Қазақстан бүгінгі таңда еуропалық және азиялық нарықтарға көмірсутек шикізатын тасымалдау мүмкіндігін әртараптандыру міндетін орындады. Біздің еліміз мұнай өндіретін компаниялардың қажеттілігіне орай дамитын транзиттік әлеуетін сәтті пайдаланып отыр».

Қазақстандық мұнай экспорты жылына 70 миллион тоннадан асады және әлемнің отыздан астам еліне тасымал жасайды, оның ішінде жетекші-импорттаушылары - Италия, Қытай және Голландия кіреді.*

Тәуелсіздік жылдарында республикада торапты құбырлар жүйесі әртараптандырылып, Каспий құбыр консорциумы, «Қазақстан-Қытай» мұнай және газ құбырларының құрылысы сияқты ауқымды жобалар жүзеге асырылды. Соңғысы еліміз үшін аса маңызды - «Қазақстан-Қытай» мұнай құбыры жұмысы Қазақстандағы екі бөлек (Батыс және Шығыс) мұнай құбырларының жүйелерін біріктіруге мүмкіндік берді. Соның арқасында құбыр арқылы экспортқа жіберілетін мұнай-газ көлемі артты. Қазіргі кезде экспорттық тасымалдау құрылымы келесідей: 3% - автотасымалдау, 17% - танкерлер, 30% - темір жол мен 50% - құбырлар құрайды.*

Қазақстан транзиттік мемлекет рөлін де атқарады - 2013 жылы ҚР мен РФ үкіметі Ресей мұнайын Қазақстан территориясы арқылы Қытайға тасымалдау туралы келісімге қол қойды.

Еліміздің газ тасымалдау секторы да дамып жатыр. 2014 жылы «Бейнеу - Бозой - Шымкент» ауқымды газ өткізетін жобаны жүзеге асырудың бірінші кезеңі аяқталды. Торапты газ құбырын толтырудың ресми шарасы 2013 жылдың 7 қыркүйегінде ҚХР төрағасы Си Цзиньпиннің Қазақстанға бірінші мемлекеттік сапары кезінде орындалды. Бұл газ құбырының ұзындығы - 1,5 мың шақырымға жуық әрі стратегиялық жағынан маңызды инфрақұрылымдық жоба болып саналады. Оның жүзеге асырылуы Қазақстанның импортқа тәуелді аймақтарын газбен қамтамасыз етіп, 500 астам елді мекендерді газдандыруға мүмкіндік береді, сондай-ақ азия бағытында газ экспорттауға жол ашады. Айта кетерлігі, «ПетроҚазақстан» кен

орнынан шыққан ілеспе газ да аталған құбырға жіберіледі.

Қайта өңдеу

Мұнай өңдеу мен мұнай химиясы - басым бағыттағы салалар болып саналады. Соңғы жылдары Қазақстан шикізат экономикасынан біртіндеп жоғарғы қосылған құны бар өнімдер жасауға қабілетті экономика құруға көше бастады. Министрлік сессиясында Ұзақбай Қарабалин атап өткендей, қазір Шымкент, Атырау және Павлодарда орналасқан қазақстандық үш мұнай өңдеу зауытында (МӨЗ) жаңғырту жоспары белсенді жүзеге асырылып жатыр. Ол мұнайды өңдеу тереңдігі мен өнім мөлшерін арттыру және Еуро-4, Еуро-5 стандартына сай келетін мұнай өнімінің сапа стандартына қол жеткізу.

Айта кетерлігі, ПҚОП жобаларды басқару және инжиниринг департаменті ұсынған деректер бойынша, Шымкенттік МӨЗ-ді жаңғырту және қайта құру жобасын жүзеге асыру 2011 жылы басталды. Жоба зауыттың жобалық қуаттылығын қалпына келтіріп, жылына 6 миллион тонна (қазіргі - 5.25 миллион) өндіруді, қайта өңдеудің тереңдігін 90 пайызға жеткізуді және бензин мен дизель отынын Еуро-4 және Еуро-5 стандартына сай шығаруды көздейді. Жобаны жүзеге асырудың артықшылығы: ҚР ішкі нарығын қамтамасыз ету үшін және импортты алмастыру үшін жеңіл мұнай өнімдерін шығаруды арттыру үшін қуаттылықты күшейту, Шымкентте жаңа жұмыс орындарын құру және өнімнің ары қарай экологиялық қауіпсіздігін жақсарту.

Жобаны жүзеге асыру 2 кезеңге бөлінген. Бірінші кезеңде қолданыстағы технологиялық қондырғылар қайта құрылып, жаңалары салынады, 2016 жылдың 1 қаңтарынан бастап Кеден одағының техрегламентіне сәйкес Еуро-4 және Еуро-5 класындағы мотор жанармайын шығару үшін нысандар салынады. Екінші кезеңде 2016 жылға қолданыстағы қондырғыларды қайта жасау және жаңаларын салу көзделген, бұл қайта өңдеу тереңдігін арттыру мен жобалық қуаттылығын қалпына келтіруге арналған. Бірінші кезең аясында қазір аталған кезеңнің барлық үш нысандары бойынша құрылыс-монтаж жұмыстары жүргізіліп жатыр, дизель отынын гидротазалауға қондырғы орнату мен жылына 4000 тонна өнімділікпен күкірт өндіру үдерістері аяқталу кезеңіне жақын. Олар бойынша іске қосу – жөндеу жұмыстары жүргізіліп, пайдалануға беруге дайындық жасалып жатыр. Изоме-

ризацияны орнату бойынша құрылыс-монтаж жұмыстары 2014 жылдың мамыр айынан бастап жүргізіліп келеді, ал оның пайдалануға берілуі 2015 жылдың желтоқсан айына болады деп күтілуде. Екінші кезең бойынша жобалық-сметалық құжаттама дайындау аяқталып, Мемлекеттік басқару органдарынан тыс сараптаманың жүргізілуіне берілді, нәтижесі 2014 жылдың жазында шығуға тиіс.

Мұнай және газ министрінің айтуынша, мұнайхимиялық салада «Біріктірілген газхимиялық кешенінің құрылысы» жобасы Атырау облысында жүзеге асады, ол жыл сайын 500 мың тонна полипропилен мен 800 мың тонна полиэтилен өндіретін болады.

Жергілікті өндірушіні қолдау

Жергілікті қамтуды дамыту - Қазақстан экономикасымен бірге ғылымды да дамыту шарасы KAZENERGY бас директоры Әсет Мағауовтың төрағалығымен өткен сараптамалық семинары аясында ДМК (Дүниежүзілік мұнай конгресінде) талқыланды.

ДМК «Жергілікті қамтуды дамыту - халықаралық және озық тәжірибе» атты сараптамалық дөңгелек үстелінде осы мәселені көтерді. Бұл шара 2013 жылдың 7-қазанында Астана қаласында өтті. Қазақстандық әріптестер көтерген жергілікті қамту туралы бастаманы басқа да өндіруші елдер қолдады. Мұнай-газ саласы ғылыми жетістіктер мен жоғары технологияларды аса қажет ететін сала, отандық ғылымды ірі мұнай-газ жобасының қажеттілігіне бағыттап, олармен бірлестікті дамыту керек екендігі анық. Қазақстанда отандық қамтуды ірі мұнай-газ жобаларында ұлғайту мақсатында 2012 жылдың қыркүйегінде Ақтау декларациясына қол қойылды. Ол жаңа жергілікті жұмыс орындарын құру, стандарттарды бірегейлендіру, қазақстандық өнеркәсіп бойынша бірыңғай дерекқор құру, кадрларды дамыту, ғылымды қолдау және отандық өндірушілерді дамыту үшін инвестиция тартуды көздейді.

Тәуелсіздік жылдарында мұнай-газ саласы республиканың мықты экономикасын құруға үлкен үлес қосып, аралас салалардың қалыптасуы мен дамуына ықпал етті. Оны дамытуға арналған көп мақсатты ұстанымы Қазақстанның дамуын жаңа сатыға шығаруға мүмкіндік бермек.

* ҚР Мұнай және газ министрлігі мағлұматтарынан

** ҚазМұнайГаз мағлұматтарынан

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК МҰНАЙ КОНГРЕСІ – ФАКТІЛЕР МЕН САНДАР

Әлемдік мұнай саласының ең маңызды іс-шарасы - Дүниежүзілік мұнай конгресі (ДМК) осымен 80 жыл бойы үкімет басшылары мен министрлерін, ірі мұнай компанияларының президенттерін, инвесторлар мен жетекші ғалымдарын саланың даму үрдісін талқылау үшін ДМК алаңдарында жинауда. Конгрестер қызметі осы саладағы ғылыми-техникалық прогрестің дамуына, ұлттық экономика жағдайына ықпал етеді, ғылымдардың дамуына және халықаралық ынтымақтастықтың жетілуіне септігін тигізеді.

Конгресті Дүниежүзілік мұнай кеңесі (ДМК) ұйымдастырады, бүгінгі таңда оның құрамына 5 құрлықтан 70 астам мемлекет кіреді. ДМК мүше елдердің үлесіне көмірсутектерді әлемдік тұтыну мен өндірудің 95 астам пайызы тиесілі. ДМК штаб-пәтері Лондонда, 1933 жылы аталмыш халықаралық ұйым пайда болған қалада орналасқан. Үміткер елдер ДМК өткізу құқығын Дүниежүзілік мұнай кеңесінің кезекті отырысында құпия дауыс беру жолымен жеңіп алады. Конгрестер арасындағы уақыттарда мамандандырылған халықаралық конференциялар мен өзге де ғылыми-техникалық іс-шаралар, соның ішінде ДМК Жастар форумы өткізіліп тұрады.

Дүниежүзілік мұнай конгрестері қызметінің арқасында әлемдік энергетикалық қауымдастық кейіннен осы саланың дамуына айтарлықтай ықпал ететін негізгі шешімдер қабылдады. Олардың қатарына ОПЕС ұйымын құру мен ISO стандарттарын жатқызуға болады. Конгресте тағы қандай маңызды мәселелер талқыланғаны туралы біздің мақаламыздан оқыңыз.

20-ғасырдың басында іштен жану қозғалтқыштары дәуірінде мұнайдың экономикадағы маңызы едәуір арта бастады. Мұнай саласының пайда болуы мен оның қарқынды дамуы халықаралық тақырыптық форум құру қажеттігін тудырды. Мұндай ғаламдық конгресті өткізу идеясын тұңғыш рет Лондондық Мұнай технологиялар Институтының Кеңесі ұсынды, оның президенті Томас Дьюхарст Дүниежүзілік мұнай кеңесі жүйесінің негізін салушыға айналып, 1-ші Дүниежүзілік мұнай конгресін басқарды.

Бірінші Дүниежүзілік мұнай конгресі 1933 жылы Лондонның Ғылым мұражайында өтті. Конгрестің нәтижелері ұлттық индустрия қызметін

халықаралық әмбебаптандыруға арналған іргетас болып қалағандығын атап өткен жөн. Мәселен, мұнай өнімдерін тестілеу әдістеріне қатысты барлық мәселелерді ұлттық органдар 28-ші Ұлттық Стандарттау Қауымдастығының Халықаралық Федерациясына (қазіргі кезде - Халықаралық стандарттау ұйымы, ISO) табыстайтыны туралы шешім қабылданды. Бірінші конгрестің табысты өтуі осындай конгресті үш жылда бір мәрте өткізіп тұру туралы шешімнің қабылдануына негіз болды. Бірақ кейіннен бұл мерзім әрдайым сақталып отырмады.

2-ші Дүниежүзілік мұнай конгресі 1937 жылы мусымда Париждегі Дүниежүзілік көрменің өткізілуімен тұспа-тұс келді және оның ашылу салтанатына Франция Президенті Альбер Лебреннің өзі қатысты. Кейіннен конгресті ұйымдастырушы елдердің бірінші басшыларының конгрестің ашылуына қатысуы іс-шараның ел үшін маңыздылығын айқындайтын дәстүрге айналды.

Екінші дүниежүзілік соғыс конгресс қызметін 14 жылға тоқтатқандықтан, 3-ші конгресс Гаагада 1951 жылы ғана өткізілді. Онда Дүниежүзілік мұнай кеңесіне мүше-елдердің ұлттық комитеттерінің бірігуі мен өзара әрекеттестігінің қағидаларын белгілеген Дүниежүзілік мұнай конгресінің Конституциясы қабылданды.

1959 жылы Нью-Йоркте өткізілген 5-ші Дүниежүзілік мұнай конгресі ғаламшардағы мұнай саласындағы болжамдалған мұнай сұранысының өсуін (1959 жылғы күніне 20 млн бар/күн 1979 жылғы 70 миллионға дейін) қанағаттандыруға қатысты өзекті мәселені талқылады. Мұнай саясатын үйлестіру қажеттігі мұнайды экспорттаушы елдерді біріктіретін бірыңғай ұйым құру қажеттігін айқындады. Осы талқылаулар 1960 жылы ОПЕС құрылуына себепші болды. Сондай-ақ, алғаш рет болашақтағы энергия көзі ретінде атом энергиясы тақырыбы да қозғалды.

1967 жылы Мехикода 7-ші Дүниежүзілік мұнай конгресі өткізілмес бұрын алғаш рет конгрестің ғылыми бағдарламалық комитеті құрылды. Конгрестің техникалық бағдарламасын жасап, мұнай өнеркәсібіндегі өзекті мәселелерге және оның болашағына қатысты тақырыптарды алдын ала анықтау үшін жасалған бұл шешім әлемдік мұнай конгрестерін дайындау және өткізу бойынша бұдан кейінгі жұмыстардың дұрыс бағытын анықтаған маңызды шешім болды.

Тұрақталған мұнай жеткізілімдерін бұзған және әлемдік экономиканы әлсіреткен ауқымды әлемдік дағдарыс 1975 жылы Токиода өткен 9-шы Конгреске арқау болды. Мұнай және газ ресурстары мен қорларына, мұнай қорлары

ДМК-ның ашылуы / Открытие ВВВ / Opening of WPE

бар өңірлерді зерттеу мәселелеріне айрықша назар аударылды, сондай-ақ, алғаш рет энергияның балама көздері тақырыбы талқыланды.

Иран дағдарысы мен мұнай бағасының күрт өсуі Бухаресте өткен 10-шы Дүниежүзілік конгресте жаңа тақырыптарды қозғауға себеп болды. Энергияны үнемдеу және энергия тиімділігі тақырыбы әлемдік қауымдастықтың басты тақырыптарына айналды. Онымен қоса, көшет эффекті мәселесі тұңғыш рет жоғары деңгейде талқыланды. Техникалық бағдарламаның ерекшелігі - пікірталастардың дөңгелек үстел форматында өтуі - конгресс құрылымының жаңалығы болды.

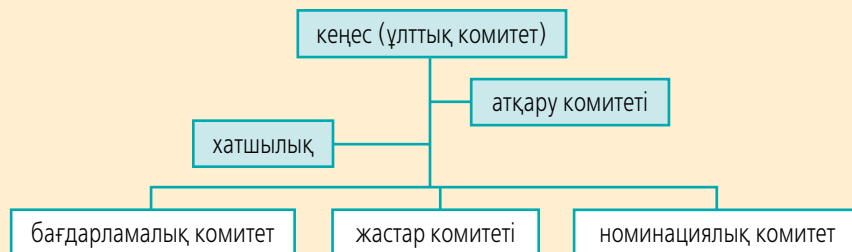
11-ші Лондон конгресі мұнай индустриясы үшін күрделі кезеңде, 1983 жылы өтті. Иран мен Ирак соғысы Ирактың мұнай экспорттау порттарына зиян келтіре отырып, бұл елдердің мұнай салаларының маңызды объектілерін толығымен қиратты, осының салдарынан Парсы шығанағынан мұнайды шығару тоқтатылды. Осының барлығы мұнай жеткізілімдерінің кезекті тоқтатылуына және бағаның өсуіне алып келді, осылайша әлемдік экономика үшін арзан энергия тасымалдағыштарға негізделген экономикалық көрсеткіштер мен өмір сүру деңгейінің өсу кезеңі аяқталды. Конгресс онда сары түстен қызыл түске қарай өтіп, адамзаттың жарыққа және жылуға ұдайы мұқтаждығын көрсететін, еркін ағын бейнесі салынған шеңбер түріндегі, мұнай конгрестерінің, ал кейіннен Дүниежүзілік мұнай кеңесінің эмблемалары көрсетілгендігімен және қабылданғандығымен есте қалды.

Хьюстонде өткен 12-ші Конгресте конгресс залы тұңғыш рет ДМК символикасы бар жалаумен безендірілді, бұл жалау бүгінгі таңдағы бұлжымас дәстүрдің іргетасын қалап, салтанатты жабу уақытында келесі 13-ші мұнай конгресті қабылдаушы Аргентина ұйымдастырушы комитетінің Төрағасына өтті. 1997 жылы Пекинде өткен 15-ші Дүниежүзілік мұнай конгресі, кейіннен қатысушы елдердің министрлері үшін дәстүрлі диалог алаңына айналған министрлік сессияларға бастама болды.

Калгариде өткен 16-шы Дүниежүзілік мұнай конгресі кезінде кейіннен дәстүрге айналған Ғаламдық іскерлік мүмкіндіктер орталығы жұмыс істей бастады. 2005 жылы Йоханнесбургте өткен 18-ші конгресте оның тарихында алғаш рет жас мамандарды толғандыратын проблемаларға жекелей арнайы секциялар құрылды.

ДМК құрылымы

Дүниежүзілік мұнай кеңесі - 1933 жылы Дүниежүзілік мұнай конгресі атауымен құрылған халықаралық ұйым. Қазіргі Дүниежүзілік мұнай кеңесі деген атауына 2004 жылы ие болған. Кеңестің негізгі қызметі - әлемдік мұнай саласын дамыту.

ДМК қатысушы әр елдің ұлттық комитетінде мұнай-газ саласындағы компаниялардың, ғылыми-зерттеу институттарының және мемлекеттік органдардың өкілдері кіреді. Әр елдің осындай ұлттық комитеттерінің өкілдерінен құрылған кеңес ДМК басқарушы органы болып табылады. Кеңес жыл сайын өткізіліп отырады. Кеңес мүшелері ДМК стратегиясын жасаумен және жүзеге асыруымен айналысатын президент пен атқарушы комитетті 3 жылдық мерзімге сайлайды. Айта кететін бір жайт - мұнай-газ саласында Қазақстанның атынан KAZENERGY Қауымдастығы өкілдік етеді.

ДМК мынадай комитеттері бар: бағдарламалық комитет (конгрестердің бағдарламасын әзірлеумен айналысады), жастар комитеті (жастар арасында мұнай-газ саласын ілгерілету және талантты жастарды жұмылдыру мақсатында құрылған) және номинациялық комитет. Қазіргі таңда Венгриядан ДМК президенті Джозеф Тотт, бұдан бұрын осы құрметті лауазымға Ұлыбритания, Франция, Нидерланды, АҚШ, Германия, Норвегия, Канада мен Бразилия сияқты елдердің өкілдері ие болған.

ДМК	Жылы	Өткізген қала	Мемлекет	Мемлекет пен қатысушылар саны
1-ші	1933	Лондон	Ұлыбритания	35 елден 860 делегат
2-ші	1937	Париж	Франция	27 елден 1840 делегат
3-ші	1951	Гаага	Нидерланд	40 елден 2750 делегат
4-ші	1955	Рим	Италия	47 елден 4680 делегат
5-ші	1959	Нью-Йорк	АҚШ	53 елден 5300 делегат
6-ші	1963	Франкфурт	Германия (ГФР)	64 елден 7550 делегат
7-ші	1967	Мехико	Мексика	65 елден 4844 делегат
8-ші	1971	Мәскеу	КСРО	58 елден 5069 делегат
9-ші	1975	Токио	Жапония	73 елден 6335 делегат
10-шы	1979	Бухарест	Румыния	69 елден 5212 делегат
11-ші	1983	Лондон	Ұлыбритания	3325 делегат
12-ші	1987	Хьюстон	АҚШ	72 елден 2286 делегат
13-ші	1991	Буэнос-Айрес	Аргентина	59 елден 2746 делегат
14-ші	1994	Ставангер	Норвегия	80 елден 2306 делегат
15-ші	1997	Пекин	Қытай	80 елден 5186 делегат
16-шы	2000	Калгари	Канада	95 елден 4369 делегат
17-ші	2002	Рио-де-Жанейро	Бразилия	78 елден 4571 делегат
18-ші	2005	Йоханнесбург	ОАР	98 елден 4105 делегат
19-шы	2008	Мадрид	Испания	90 елден 6000 делегат
20-шы	2011	Доха	Катар	95 елден 5300 делегат
21-ші	2014	Мәскеу	Ресей	80 елден 5000 делегат
22-ші	2017	Стамбул	Түркия	Конгресті қабылдау құқығына үміткерлердің арасында Хьюстон, Астана мен Копенгаген қалалары болды

ОБРАЩЕНИЕ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Уважаемые читатели,

Данный выпуск посвящен важнейшему событию года - Всемирному нефтяному конгрессу (ВНК). Цель - ознакомить наших коллег в Шымкенте, Кызылорде, Алматы и Астане с этим значимым для всего мирового нефтегазового сообщества форумом. Проводимый один раз в три года, ВНК состоялся в Москве в период с 15 по 19 июня.

Для «ПетроКазахстан» была оказана честь принять участие в работе ВНК наряду с ведущими компаниями - «КазМунайГаз», ТОО «Тенгизшевройл», «Карачаганак Петролеум Оперейтинг Б.В.», North Caspian Operating Company B.V., новый проект «Евразия», которыми был представлен Казахстан.

Отметим, что дебют получился удачным. Стенд «ПетроКазахстан» оказался наиболее притягательным на общей казахстанской экспозиции.

Это получило и соответствующую высокую оценку руководства Министерства нефти и газа и Ассоциации KAZENERGY, под эгидой которых было организовано участие казахстанских представителей на конгрессе.

Активность нашей компании по всем направлениям в работе конгресса была отмечена и нашими коллегами из других крупных компаний недропользователей.

Презентация в Москве показательных проектов «ПетроКазахстан» по Стипендиальной программе и геологоразведке была признана успешной и информативной.

Сотрудники департамента стратегических коммуникаций, принявшие участие в работе конгресса и мировой нефтяной выставки постарались представить весь наш многотысячный коллектив на достойном уровне, и, надо признать, это удалось в полной мере. За что им особая благодарность.

Добавлю, что наша работа в рамках ВНК и Всемирной нефтяной выставки была показана в спецвыпусках «Панорама недели» и «Апталық шолу».

Надеемся, что этот спецвыпуск «Мунайшы» позволит получить представление о масштабах и значимости этих крупнейших мероприятий международного нефтегазового сектора для мировой экономики.

Б. Исенгалев
Вице-президент

ВСЕМИРНЫЙ НЕФТЯНОЙ КОНГРЕСС

Развитие мировой нефтегазовой отрасли стало главной темой 21-го Всемирного нефтяного конгресса, который прошёл в Москве 15–19 июня 2014 года. Казахстан был представлен общестрановым стендом, и под эгидой Ассоциации KAZENERGY в ВНК приняли участие крупнейшие игроки нефтегазового рынка республики, включая компании «КазМунайГаз», ТОО «Тенгизшевройл», «Карачаганак Петролеум Оперейтинг Б.В.», North Caspian Operating Company B.V., новый проект «Евразия» и «ПетроКазахстан». Нашей компании выпала большая честь наряду с общепризнанными лидерами представлять Казахстан на этом важнейшем международном форуме.

Приняв эстафету у столицы Катара - Дохи, где в 2011 году прошёл 20-й Всемирный нефтяной конгресс, Московский нефтяной конгресс собрал 5000 делегатов из почти 80 стран мира. «Нефтяную Олимпиаду», как ещё называют это проходящее один раз в три года крупнейшее в энергетической отрасли мероприятие, посетили министры энергетики, президенты крупнейших нефтегазовых компаний и ведущие ученые нефтегазовой сферы, чтобы обсудить по-

следние разработки в области разведки месторождений, добычи, транспортировки и переработки углеводородов, а также найти новых партнеров и инвесторов. Для этого в самом большом выставочном центре России «Крокус Экспо» было предусмотрено 90 гектаров площади, а официальная церемония открытия и торжественный прием проходили в государственном Кремлевском дворце.

Инициатором мероприятия является Всемирный нефтяной совет, в состав ко-

торого входят 69 государств, включая нашу страну. Первый Конгресс был проведен ещё в 1933 году в Лондоне. Впервые в истории всемирных нефтяных конгрессов, пленарные заседания в Москве проходили одновременно на английском, русском, испанском, арабском и китайском языках, что существенно расширило аудиторию участников конгресса, сделав их работу более плодотворной.

Казахстанскую делегацию на Всемирном нефтяном конгрессе возглавил ми-

Дүниежүзілік мұнай-газ көрмесінің ашылуы / Открытие Всемирной нефтегазовой выставки / Opening of the World Petroleum Exhibition

«ПетроКазакстан» өкiлдерi CNPC делегаты Люй Вэйцзян мырзамен бiрге / Представители «ПетроКазакстан» с делегатом от CNPC г-м Люй Вэйцзяном / PetroKazakhstan representatives with CNPC delegate Mr.Liu Weijiang

нистр нефти и газа Узакбай Карабалин. В ее составе были представлены компании, отражающие все сферы отрасли - это и геология, добыча углеводородов, переработка, транспортировка, научно-исследовательское и инженеринговое направления. Необходимо отметить, что в этом году к Казахстану на конгрессе был проявлен особый интерес. И отдельная Министерская сессия с участием министра нефти и газа РК Узакбая Карабалина и первых руководителей нефтегазовых компаний РК, посвященная Казахстану, которая, кстати, проводится впервые в истории Всемирного нефтяного конгресса (подробнее - в статье «Нефть и газ Казахстана. Специальная Министерская сессия»), и национальный стенд нашей республики, были одними из самых посещаемых на

ВНК. Небывалую заинтересованность у инвесторов вызвали и поправки в законодательство об инвестиционном климате, принятые Президентом Казахстана буквально накануне - 12 июня 2014 года на заседании Совета иностранных инвесторов (подробнее - в статье «Invest in Kazakhstan - эра уникальных возможностей»).

Узакбай Карабалин, министр нефти и газа РК: «Сегодня много посетителей интересуется казахстанскими достижениями и проектами на будущее. Я думаю, что мы еще раз смогли представить возможности нашей страны, а также стремление к дальнейшей кооперации, сотрудничеству и привлечению инвестиций. Новые меры по улучшению инвестиционного климата действительно впечатлили многих инвесторов, которые стали с еще

Казахстан вступил во Всемирный нефтяной совет (ВНС) в 1997 году по инициативе Министерства нефти и газа РК. В июне 2008 года республика возобновила свое членство в ВНС под эгидой Ассоциации KAZENERGY. В октябре 2012 в рамках VII Евразийского форума KAZENERGY прошло заседание Совета ВНС в Астане. Казахстан принимал активное участие в 15-м, 19-м и 20-м Конгрессах, представляя национальные стенды и принимая участие в сессиях.

большим вниманием рассматривать развитие своего бизнеса в Казахстане».

Огромный интерес вызвал и новый амбициозный проект «Евразия» по изучению Прикаспийской впадины, о котором министр рассказал в рамках Министерской сессии. По данным ученых, в недрах на всей территории Прикаспия может храниться до 40 млрд. тонн нефти, и в рамках этого международного проекта намечено бурение самой глубокой в мире скважины - до 15 километров. В реализацию проекта «Евразия» Казахстан намерен вложить 500 млн. долларов, и бурение глубоководной скважины планируют начать уже в следующем году. Проект «Евразия» был инициирован по той причине, что сейчас - и не только в Казахстане, но и во всем мире - заканчивается так называемая «эра легкой нефти», и приходит время изучения и разведки более глубоких горизонтов.

Развитию местного содержания был посвящен специальный Экспертный семинар под председательством генерального директора KAZENERGY Асета Магауова с участием первых руководителей международных нефтегазовых организаций и зарубежных экспертов. На семинаре обсуждались вопросы международной практики развития местного содержания и изучения передового опыта в этой сфере.

Наглядная часть Конгресса - Всемирная нефтегазовая выставка - тоже была насыщенной. Крупнейшие нефтяные компании демонстрировали свои последние технологические разработки, достижения и перспективы. Делегация Казахстана представила свой национальный выставочный стенд общей площадью 180 кв.м, который был поделен на 3 блока и посвящен вопросам инвестиционной привлекательности Казахстана; развитию крупнейших проектов нефтегазовой отрасли; и проведению в Астане специализированной выставки ЭКСПО-2017. Национального колорита

CNPC стенді / Стенд CNPC / CNPC stand

та казахстанскому стенду, увенчанному графичным изображением нефтяника, добавило горловое пение и игра на жетгыне известного казахстанского этнического певца и исполнителя Едила Хусайнова. Сам Едиль сравнил горловое пение с той самой энергией, которую даёт Казахстану нефть.

В числе почетных гостей казахстанского стенда, помимо глав ряда международных нефтяных гигантов, особо стоит отметить и нового председателя ВНС Джозефа Тотта, сменившего на этом посту Ренато Бертани, который принял участие в награждении главы ТШО г-на Миллера и главы КПО г-на Ратти медалями KAZENERGY за их вклад в развитие нефтегазового сектора Казахстана.

Наша компания была представлена вице-президентом Бахытжаном Исенгалиевым и сотрудниками отдела стратегических коммуникаций и являлась активным участником ВНК. На блоке «ПетроКазахстан» посетителям предлагались информационные буклеты о достижениях компании, корпоративный журнал «Мунайшы», а также крупные публикации компании, включая книгу «ПетроКазахстан» о корпоративной социальной ответственности и наш фотоальбом «ПетроКазахстан» - это мы!». Высокий интерес вызвали национальные изделия из войлока - куклы в национальных костюмах и яблоки, изготовленные специально к мероприятию народными умельцами в рамках социального проекта «Ресурсный центр ремесленников ЮКО», который поддерживает наша компания.

Бахытжан Исенгалиев дал свою оценку конгрессу: «Для нашей компании большая честь - стать участником важнейшего форума, имеющего значение не только для нефтегазовой отрасли. Состав и содержание конгресса еще раз наглядно показали, что серьезный бизнес не следует в фарватере политических амбиций и притязаний, а более того, служит мостом международного сотрудничества, объединения интересов разных стран. Впечатляющими были прием в Кремле, ознакомительные программы, деловые встречи и новые контакты, в первую очередь, с новым Председателем Всемирного нефтяного совета Джозефом Тоттом. По существу, это была особая атмосфера притяжения как деловых, так и человеческих отношений. И я горжусь, что нам удалось достойно представить «ПетроКазахстан» среди мировых лидеров нефти и газа».

Для участников и гостей Всемирного нефтяного конгресса от «ПетроКазахстан» была представлена презен-

Ресми өкілдер қатысқан көрменің ашылуы / Открытие выставки с участием официальных лиц / Opening of the exhibition with participation of the officials

«ПетроҚазақстан» компаниясының үстелшесіндегі корпоративтік бейне атрибуттар / Имиджевые корпоративные атрибуты на стойке «ПетроКазakhstan» / Corporate image products at PetroKazakhstan counter

Қазақстанның этникалық әншісі Е.Құсайыновтың орындауы / Выступление казахстанского этнического певца Е.Хусайнова / Performance by Kazakhstan ethnic singer Y.Khussainov

Көрме ашылуы алдында «Қазақстан» стенді / Стенд «Казakhstan» перед открытием выставки / Kazakhstan stand before opening of the exhibition

ДМК-ғы «Евразия» жобасының жетекшісі Б.Қуандықовтың баяндамасы / Выступление Б.Куандыкова, руководителя проекта «Евразия», на ВНВ / Presentation of the head of Eurasia Project B.Kuandykov at WPE

РК Мұнай және газ министрі У.Қарабалин мен «ПетроҚазақстан» компаниясының вице-президенті Б.Исенғалиев / Министр нефти и газа РК У.Карабалин с вице-президентом «ПетроКазakhstan» Б.Исенғалиевым / RK Oil and Gas Minister U.Karabalin with PetroKazakhstan Vice President B.Issengaliyev

тация касательно достижений нашей компании в сфере разведки и добычи углеводородов на тему «Поиск и разведка в Южно-Тургайском бассейне компании «ПетроКазakhstan Кумколь Ресорсиз», с которой выступил Агзам Шарменов, старший менеджер по геологии и геофизике. В презентации было особо отмечено, что за последние 10 лет компания «ПетроКазakhstan» инвестировала в геологоразведку свыше 400 млн. долларов США, пробуравив 182 разведочные скважины с успешностью бурения в размере 65-75%. Восполнение ресурсной базы - одна из приоритетных задач компании, так как от успехов геологоразведочной деятельности зависит ее развитие. Работа сотрудников департамента геологии и геофизики по нахождению нефтегазовых залежей сложной структуры дала отличные результаты и привела к обнаружению ряда новых залежей и месторождений.

Компания «ПетроКазakhstan» на протяжении всех лет осуществления своей деятельности в Казахстане активно участвует в развитии регионов, в том числе реализуя социальные и благотворительные проекты в областях. На выставке коллегам по нефтегазовому сектору был представлен видео фильм, посвященный одному из наиболее интересных проектов компании в этой сфере - Стипендиальной программе «ПетроКазakhstan», формирующей новое поколение профессиональных нефтяников в Кызылординской области. Предоставляя талантливой кызылординской молодежи возможность получения образования по техническим специальностям в крупнейших университетах Китая и Казахстана с последующим трудоустройством, компания вносит вклад и в реализацию страновой политики в области международного обучения. Этот проект особо отметил и министр нефти и газа Узакбай Карабалин, подчеркнув, что «очень важно, что при этом «ПетроКазakhstan» гарантирует трудоустройство по завершению обучения. Благодаря этой программе молодежь имеет возможность изучать и впоследствии применять в Казахстане лучшие достижения мировой нефтяной практики».

19 июня состоялась церемония закрытия 21-го Всемирного нефтяного конгресса. Следующий, 22-й, Всемирный нефтяной конгресс пройдет в 2017 году в Стамбуле. Казахстан также претендует на проведение этого крупнейшего форума - заявку наша страна будет подавать уже на 2020 год после проведения мировой выставки ЭКСПО-2017 в Астане.

INVEST IN KAZAKHSTAN – ЭРА УНИКАЛЬНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

На прошедшем в Москве Всемирном нефтяном конгрессе Казахстан был в центре особого внимания – деловое сообщество обсуждало новый беспрецедентный пакет мер по стимулированию иностранных инвестиций, инициированный Президентом нашей страны Нурсултаном Назарбаевым. Соответствующий закон «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования инвестиционного климата» был подписан буквально накануне, 12 июня 2014 года, на 27-м Пленарном заседании Совета иностранных инвесторов, прошедшем в курортной зоне Боровое Акмолинской области.

Казахстан всегда отличался хорошими условиями для ведения бизнеса и привлечения иностранных инвестиций, в том числе благодаря макроэкономической, социальной и политической стабильности в стране, но новые поправки создают для инвесторов буквально уникальные возможности.

Так, согласно новому закону вводятся дополнительные меры государственной поддержки инвесторов в рамках заключаемых контрактов, а именно: инвесторы освобождаются от уплаты КПН (корпоративного подоходного налога) на 10 лет, от уплаты земельного налога на 10 лет, от уплаты налога на имущество на 8 лет. В дополнение, предусматривается компенсация до 30% капитальных затрат инвестора со стороны государства после ввода объекта в эксплуатацию. Последнее, кстати, вызвало особый резонанс в деловом сообществе.

Предусматривается и внедрение стабильности налоговых ставок (кроме НДС и акцизов), за исключением сфер недропользования, а также экологических сборов и платежей сроком на 10 лет с момента заключения контрактов с инвесторами. Вышеназванный пакет стимулов будет предоставляться для новых инвестиционных проектов стоимостью не менее 20 млн. долларов США в приоритетных отраслях экономики.

Также, в рамках заключаемых контрактов инвесторам предоставляется право на привлечение иностранной рабочей силы на весь период строительства инвестиционного проекта и один год после ввода объекта в эксплуатацию, вне квоты и без разрешений. Для обеспечения защиты прав и интересов инвесторов законодательно внедряется институт «инвестиционного омбудсмена».

Упрощение коснулось и сферы оформления документов - в целях минимизации участия инвесторов, заключающих контракт, в сборе и подготовке документов, а также ограничения их непосредственного контакта с субъектами оказания госуслуг внедряется принцип «одного окна» на базе комитета по инвестициям Министерства индустрии и новых технологий РК (МИНТ).

Кстати, попасть в страну инвесторам тоже будет проще - Казахстан ввел од-

Алан Джеффферс, делегат из США: «В Казахстане для инвесторов созданы уникальные условия. В первую очередь, это низкие налоги, но что особенно важно - это стабильность взаимоотношений инвесторов и государства, предсказуемость законов».

ШИК-тің 27-ші Пленарлық отырысы / 27-е Пленарное заседание СИИ / 27th FIC Plenary Session

носторонний безвизовый режим для граждан десяти государств, показавших наиболее высокую инвестиционную активность в Казахстане - это США, Нидерланды, Великобритания, Франция, Германия, Италия, Малайзия, ОАЭ, Республика Корея и Япония. Данное послабление в иммиграционном регулировании будет действовать в течение одного года, начиная с 15 июля 2014 года. В указанный период граждане этих стран, которые имеют действительные

Проект модернизации и реконструкции Шымкентского НПЗ, нацеленный на выпуск бензинов и дизельного топлива в соответствии с Евро-4 и Евро-5, увеличение глубины переработки до 90% и увеличение мощности завода до проектной (6 млн. тонн в год), также был включен в ГПФИИР-1. В настоящее время реализуется первый этап проекта.

В рамках недавнего визита президента Казахстана Н.А.Назарбаева в Китай, 19 мая 2014 года был подписан Меморандум об открытии Экспортно-импортным банком Китая кредитной линии для Казахстана в размере 1 млрд. долларов США на реализацию программы модернизации ШНПЗ.

В рамках Проекта модернизации на заводе будут простроены такие установки, как установка каталитического крекинга, изомеризации, производства серы, а также проведение реконструкции установки гидроочистки дизельного топлива.

дипломатические, служебные и национальные паспорта, могут многократно въезжать на территорию Казахстана на срок до 15 календарных дней.

На заседании СИИ Президент РК Нурсултан Назарбаев пригласил иностранных инвесторов и к участию в планируемой в республике приватизации, в программе которой - не менее 700 компаний Казахстана. Президент высказал мнение о необходимости форсирования передачи в концессию организаций образования, здравоохранения, водоснабжения и других секторов, где традиционно присутствовало только государство.

Инвестиционная политика Казахстана, как отметил Президент Нурсултан Назарбаев, является одним из ключевых факторов успешного выполнения второй пятилетней индустриальной программы, которая начнется в 2015 году. Перед Правительством стоит задача по привлечению новых инвестиций, особенно со стороны транснациональных корпораций.

Согласно прогнозу МИНТ, проекты в рамках второй пятилетки Государственной программы форсированного индустриально-инновационного развития (ГПФИИР 2015-2019) могут быть на 75-80% профинансированы за счет частных инвестиций - т.е. на каждый тенге, инвестированный государством, ожидается привлечение не менее 3-4 тенге частных инвестиций. Как отметил на заседании СИИ глава МИНТ Асет Исекешев, «из всех средств, выделяемых на развитие обрабатывающей промышленности государством, 80% средств

Дамиано Ратти, делегат из Италии: «Новый пакет стимулов для повышения привлекательности инвестиций в казахстанскую экономику можно считать беспрецедентным. Особый интерес вызывает то, что государство планирует компенсировать иностранным инвесторам до 30% капитальных затрат после ввода объектов в эксплуатацию».

будет направлено на проекты в шести приоритетных отраслях и 20% - на проекты в иных отраслях, таких как фармацевтика, легкая промышленность и другие при условии их высокой эффективности производительности».

Особый акцент - на сферы, способные создавать продукты с высокой добавленной стоимостью. В их числе - металлургия высоких переделов, нефтепереработка, нефтехимия и химическая промышленность (агрохимия и производство химикатов для промышленности), пищевая промышленность, машиностроение, производство строительных материалов. Повышенное внимание уделяется кластерному развитию - будут создаваться национальные, территориальные и инновационные кластеры. Казахстан сегодня заинтересован прежде всего в инновационных проектах с применением новейших достижений и технологий.

Совет иностранных инвесторов (СИИ) был создан в 1998 году. Основные задачи СИИ - разработка рекомендаций и предложений на рассмотрение Президенту и Правительству Казахстана по ключевым аспектам инвестиционной политики и экономического развития страны. СИИ был создан с целью обеспечения прямого диалога между Правительством РК и иностранными инвесторами для эффективного решения проблемных вопросов, связанных с их инвестиционной деятельностью в стране, и улучшения инвестиционного климата в Казахстане.

СИИ является совещательно-консультативным органом, под председательством Президента РК. Раз в год проводятся Пленарные заседания СИИ с участием Президента РК и глав компаний-членов СИИ. А в течение года ведется постоянная работа в рамках заседаний рабочих групп СИИ.

Места и рейтинги

В ежегодном рейтинге «Ведение бизнеса» Всемирного банка за 2014 год Казахстан занял 50-е место, улучшив показатели по сравнению с 2013 годом на три позиции. При этом, среди стран Таможенного союза Казахстан - на первом месте (Беларусь - на 63-м, Россия - на 92-м).

23-е место среди 148 стран Казахстан занимает и по уровню макроэкономической стабильности (согласно докладу «Глобальная конкурентоспособность, 2013-2014 годы», подготовленному Всемирным экономическим форумом), опережая многие развивающиеся рынки, в том числе Украину (107-е место), Турцию (76-е) и Бразилию (75-е), но отстает от России (19-е).

Инвесторы о Казахстане

Рост информированности инвесторов о потенциале Казахстана растет. Например, в 2014 году на вопрос «Каким Вы видите Казахстан в 2030 году?» затруднились ответить лишь 19,8% опрошенных, тогда как в 2013 году этот показатель составлял 42%.

Более того, Казахстан занял второе место в СНГ после России по уровню инвестиционной привлекательности. При этом большинство работающих в Казахстане инвесторов отдают нашей стране предпочтение по сравнению с Россией, в то время как потенциальные инвесторы ставят Казахстан на третье место.

57% работающих в Казахстане инвесторов удовлетворены показателями своей деятельности

30% инвесторов планируют инвестировать в экономику Казахстана в следующем году (при этом среди работающих в Казахстане инвесторов этот показатель составил 65%, а среди потенциальных - 10%)

47% инвесторов полагают, что уровень инвестиционной привлекательности Казахстана в течение следующих трех лет повысится

Перспективы инвестиций по сферам экономики

Тройку лидеров, по опросам инвесторов, заняли энергетика, автомобилестроение и другие отрасли промышленности, а также металлургическая и горнодобывающая промышленность.

	2013	2014	2014 Действующие инвесторы	2014 Потенциальные инвесторы
Энергетика	41,5%	48,5%	70,1%	35,8%
Автомобилестроение и другие отрасли промышленности	22,5%	37,3%	62,3%	22,7%
Металлургическая и горнодобывающая промышленность	28,8%	18,5%	25,2%	14,6%

Энергетический сектор предлагает привлекательные возможности для инвесторов, оставаясь самым надежным инвестиционным объектом в долгосрочной перспективе. Это одна из самых капиталоемких и высокотехнологичных отраслей, где внедрение инноваций играет решающую роль в обеспечении открытий новых ресурсов и их освоении. Инвестиции в разработку передовых научно-технологических решений в нефтегазовой сфере помогут раскрыть инновационный потенциал Казахстана. К тому же, согласно опросам инвесторов, на вопрос «Каким Казахстан будет в 2030 году?», 40,3% респондентов отметили, что республика станет одним из лидеров на энергетическом рынке. Такие прогнозы подтверждает Международное энергетическое агентство, которое ожидает, что Казахстан войдет в десятку крупнейших мировых экспортеров нефти и газа к 2020 году.

Однако инвестиционные возможности в энергетическом секторе не ограничиваются нефтегазовой промышленностью. Сегодня наша страна, уже имея сильный нефтегазовый сектор, расширяет спектр задач энергетической отрасли, включая в него развитие атомной и «зеленой» энергетики.

Повышается интерес инвесторов и к тяжелой промышленности и автомобилестроению в Казахстане. Тройку лидеров замыкает горнодобывающая и металлургическая отрасли, дающая РК 30% всей экспортной выручки. Географическое положение Казахстана между двумя крупнейшими рынками металла (Европой и Китаем) и развитие логистической инфраструктуры положительно скажется на металлургической отрасли страны.

В дополнение, Казахстан является важной частью «Нового Шелкового пути» между Востоком и Западом и имеет все шансы стать ключевым транспортным узлом для Европы и Азии. Идет строительство международного коридора «Западная Европа - Западный Китай», который будет состоять из трансконтинентальных автомагистралей, а также строительство железнодорожных путей с высокой пропускной способностью. Республика должна стать ключевым транспортным узлом для Европы и Азии, получая дополнительные возможности от растущего товарооборота.

Потенциал имеют и такие сектора, как высокие технологии, телекоммуникационное оборудование и инфраструктура, а также профессиональные услуги.

Для подготовки статьи использовались материалы из общедоступных источников, а также данные отчета Ernst & Young «Исследование инвестиционной привлекательности Казахстана-2014».

НЕФТЬ И ГАЗ КАЗАХСТАНА. СПЕЦИАЛЬНАЯ МИНИСТЕРСКАЯ СЕССИЯ.

Энергетический сектор Казахстана, по мнению почти 50% инвесторов, является самым привлекательным для инвестиций в долгосрочной перспективе. Позиции Казахстана в мировом нефтяном сообществе упрочняются с каждым годом, и наша страна, без преувеличения, сегодня является влиятельным игроком на мировом рынке нефти. В настоящее время в республике ведут деятельность более 100 казахстанских и иностранных компаний нефтегазового профиля.

Казахстанские недра таят в себе внушительные резервы. Нефтегазовая отрасль стала тем локомотивом, который способствовал развитию экономики Казахстана за годы независимости, оставаясь и сейчас одним из базовых элементов реализации стратегических задач страны, в том числе и «Стратегии-2050». За годы независимости республика вошла в первую двадцатку стран - крупнейших обладателей доказанных запасов нефти и в первую двадцатку по запасам газа. За последние двадцать лет добыча нефти в РК выросла более чем в 3 раза, газа - более чем в 5 раз. В прошлом году были от-

мечены рекордные уровни добычи углеводородов (81,8 млн. тонн нефти и конденсата по сравнению с 79,2 млн. тонн в 2012 году).* Сейчас Казахстан находится на 2-м месте по объемам добычи нефти среди стран СНГ и на 17-м - в мировом масштабе.** Наша компания входит в число крупнейших нефтедобывающих операторов республики.

Стратегия развития

Перспективы развития нефтегазовой отрасли республики, вопросы формирования долгосрочного партнерства, при-

влечения инноваций и реализации новых грандиозных проектов обсуждались на казахстанской министерской сессии, которая впервые проводилась в рамках Всемирного нефтяного конгресса. Свой доклад о развитии нефтегазового сектора Казахстана представил министр нефти и газа РК Узакбай Карабалин. С презентацией выступил и генеральный директор АО «КазТрансОйл» Каиргельды Кабылдин, а также главы ТШО, КПО и «Объединенной химической компании». От «ПетроКазахстан» на Министерской сессии принял участие вице-президент компании Бахытжан Исенгалиев.

ДМК аясында өткен Министерлік сессия кезіндегі Карабалин мырзаның баяндамасы / Доклад г-на Карабалина на Министерской сессии на ВНК /
Mr.Karabalin delivering a report at the Ministerial Session at WPC

Как отметил на сессии министр нефти и газа РК Узакбай Карабалин, для дальнейшего продвижения нефтегазового сектора РК был разработан Комплексный план по развитию нефтегазового сектора на 2014-2018 годы, утвержденный Правительством страны в мае 2014 года, который включает активные меры государства по дальнейшему совершенствованию всех аспектов функционирования отрасли. В основу всех нефтегазовых процессов, от геологии до переработки нефти, закладывается принцип применения передовых научно-инновационных разработок и высокий уровень автоматизации. В связи с завершением так называемой «эпохи легкоизвлекаемой нефти» это становится необходимым условием для успешного развития отрасли. В каждой из сфер, согласно Комплексному плану, выставлены акценты. «В геологии - это реализация международного проекта «Евразия», в добыче - рост коэффициента извлечения нефти, реализация специальной Дорожной карты развития добывающего сектора нефтегазовой отрасли Казахстана, в транспортировке - повышение эксплуатационных характеристик трубопроводной

системы, и в переработке - модернизация казахстанских НПЗ и развитие сферы сжиженного газа и нефтехимии», отметил министр нефти и газа в своем выступлении.

У Казахстана есть ряд крупных месторождений, запасы каждого из которых превышают 1 млрд. тонн нефтяного эквивалента - в первую очередь, это Тенгиз, Карачаганак и Кашаган. К слову, Кашаган - это самое крупное из открытых за последние 40 лет месторождение, его запасы составляют порядка 38 млрд. баррелей, а извлекаемые - около 11 млрд. баррелей. Обладает месторождение и крупными запасами природного газа (более 1 трлн. кубометров). «Но проект уникален не только по объему запасов, но и по комплексу трудностей», подчеркнул Узакбай Карабалин в своей речи. Погодные условия на северном Каспии, особенности залегания нефтеносных слоев и химический состав углеводородного сырья и возникающие в этой связи технические сложности уже неоднократно переносили старт добычи нефти на Кашагане еще с 2005 года. Как мы писали ранее на страницах «Мунайшы», в сентябре 2013 года произошло долго-

жданное начало добычи, но буквально через месяц месторождение было остановлено. Причина - утечка газа, обнаруженная в ходе плановой проверки газопровода. И как отметил министр нефти и газа, месторождение Кашаган, возможно, не будет запущено до конца 2015 года. И хотя вопрос о запуске месторождения отразится на экономике Казахстана, т.к. «благодаря Кашагану планировалось получить порядка 8 млн. тонн дополнительной добычи», спешка, по словам Карабалина, не уместна - «выявленные трудности очень тщательно рассматриваются на предмет минимизации в последующем. Надо сейчас хорошо работать над тем, чтобы следующий запуск месторождения был надежным и долгосрочным».

Евразия

Другой амбициозный проект, который привлек внимание мирового сообщества к нашей республике - это международный проект «Евразия», направленный на региональные исследования Прикаспийской впадины. Он может стать беспрецедентным примером новых подходов в мировой геологической науке. Для

«ПетроКазакстан» атынан сыйлықты табыс ету / Вручение подарка от имени «ПетроКазакстан» / Presenting a gift on behalf of PetroKazakhstan

реализации проекта «Евразия», также включенного в Комплексный план, планируется создать консорциум по примеру Кашагана. Инвестиции государства в проект достигнут 500 млн. долларов. Впервые проект был анонсирован в 2013 году на VIII Евразийском форуме KAZENERGY «Энергия будущего - евразийские перспективы».

«Эра легкой нефти» заканчивается, и приходит время изучения и разведки более глубоких горизонтов. Нефтегазовое сообщество среди других осадочных бассейнов нередко выделяет Мексиканский залив и Прикаспий, где на глубине более 7 км возможны месторождения супергиганты. По мнению ученых, в Прикаспийской впадине велики шансы обнаружения в глубоких горизонтах десятков крупных месторождений с общими запасами до 40 млрд. тонн углеводородов.

Уже создана рабочая группа по реализации проекта и подготовлено технико-экономическое обоснование. Как отметил в СМИ один из инициаторов проекта «Евразия» доктор геолого-минералогических наук Балтабек Куандыков, проект будет разбит на три фазы. В течение первой будет произведен сбор всех материалов, накопившихся ещё с Советских времен, проведена их повторная обработка и интерпретация. Во время второй фазы проведут масштабные геофизические исследования с построением новых двухуровневых региональных профилей, что даст картину строения отложений до глубины 20-25 км. Для этого будут использованы новые технологии, включая методы изучения недр из космоса. На третьей фазе планируется бурение опорно-параметрической скважины глубиной до 15 км - что станет рекордом в истории бурения и потребует внедрения передовых научно-инновационных разработок. Ведь максимальная глубина скважины, пробуренной в углеводородных слоях, составляет чуть более 10 км (Мексиканский залив), а самая глубокая в мире - более 12 км - Кольская скважина была пробурена в иных слоях - слоях рудных ископаемых.

Полученные в рамках проекта данные дадут науке колоссальный материал по физической истории планеты и сулят открытия в области геологии, палеонтологии, стратиграфии, а Казахстану - новые горизонты развития страны.

Транспортировка углеводородов

Развитию инфраструктуры, одной из составляющих гармоничного развития сектора, был посвящен доклад Каиргельды Кабылдина, генерального директора

PK газ құбырларының картасы / Карта газопроводов РК / Trunk gas pipelines of RK

АО «КТО», который отметил: «Казахстан сегодня выполнил задачу диверсификации возможностей поставок углеводородного сырья как на рынки европейского направления, так и на азиатские рынки. Наша страна успешно использует свой транзитный потенциал, который будет развиваться в зависимости от потребности нефтедобывающих компаний».

Экспорт казахстанской нефти превышает 70 млн. тонн в год и поставки ведутся более чем в тридцать стран мира, в числе лидеров-импортеров - Италия, Китай и Голландия.*

За годы независимости в республике была создана диверсифицированная система магистральных трубопроводов и реализованы такие масштабные проекты, как Каспийский трубопроводный консорциум, строительство нефте- и газопроводов «Казахстан-Китай». Последний вообще имеет особое значение для страны - работа по нефтепроводу «Казахстан-Китай» позволила соединить две обособленные (Западную и Восточную) нефтепроводные системы Казахстана. Все это позволило увеличить объемы, отправляемые на экспорт по трубопроводу. Так, в настоящее время структура экспортной транспортировки такова: 3% - автотранспорт, 17% - танкеры, 30% - железная дорога и 50% - трубопроводы.*

Казахстан выступает также как транзитное государство - в 2013 году правительства РК и РФ подписали соглашение о транспортировке российской нефти в Китай через территорию Казахстана.

Развивается и газотранспортный сектор страны. В 2014 году завершен пер-

вый этап реализации масштабного газопроводного проекта «Бейнеу - Бозой - Шымкент». Так, официальная церемония заполнения магистрального газопровода состоялась 7 сентября 2013 года в рамках первого государственного визита Председателя КНР Си Цзиньпина в Казахстан. Этот газопровод протяженностью почти 1,5 тыс. км является стратегически важным инфраструктурным проектом. Его реализация позволит обеспечить газом южные импортозависимые регионы Казахстана и газифицировать более 500 населенных пунктов, а также откроет возможности экспорта газа в азиатском направлении. К слову,путный газ с месторождений «ПетроКазахстан» также будет отправляться по данному трубопроводу.

Переработка

Нефтепереработка и нефтехимия - в числе приоритетных отраслей. В последние годы Казахстан постепенно переходит от сырьевой экономики к созданию экономики, способной создавать продукты с высокой добавленной стоимостью. Как отметил Узакбай Карабалин на Министерской сессии, сейчас активно реализуются планы модернизации трех казахстанских НПЗ - Шымкентского, Атырауского и Павлодарского, нацеленные на увеличение глубины переработки нефти наряду с ростом объема производства и достижением стандарта качества выпускаемых нефтепродуктов уровням Евро-4 и Евро-5.

К слову, согласно данным, предоставленным департаментом инжиниринга

и управления проектами ПКОП, реализация Проекта модернизации и реконструкции Шымкентского НПЗ была начата в 2011 году. Проект нацелен на восстановление проектной мощности завода в размере 6 млн. тонн в год (с 5,25 млн. текущих), увеличение глубины переработки до 90% и выпуск бензинов и дизельного топлива в соответствии с Евро-4 и Евро-5. В числе преимуществ от реализации проекта: наращивание мощностей для увеличения выхода легких нефтепродуктов в целях импортозамещения и обеспечения ими внутреннего рынка РК, создание новых рабочих мест в Шымкенте и дальнейшее улучшение экологической безопасности производства.

Реализация Проекта поделена на 2 этапа. На первом этапе будут построены новые и реконструированы существующие технологические установки и объекты для выпуска с 1 января 2016 года моторных топлив класса Евро-4 и Евро-5 согласно требованиям техрегламента Таможенного союза. Второй этап предусматривает строительство новых и реконструкцию существующих установок до 2016 года для восстановления проектной мощности и увеличения глубины переработки. В рамках первого этапа сейчас ведутся строительно-монтажные работы по всем трем объектам данного этапа, при этом на завершающей стадии находятся установки гидроочистки дизельного топлива и производства серы производительностью 4000 т/г. По ним ведутся пуско-наладочные работы и подготовка к сдаче в эксплуатацию. С мая 2014 года ведутся строительно-монтажные работы по установке изомеризации, и ее ввод в эксплуатацию планируется в декабре 2015 года. По второму этапу завершена разработка проектно-сметной документации, и она была передана на рассмотрение в Государственную вневедомственную экспертизу, заключение от которой планируется получить летом 2014 года.

В нефтехимической сфере, по словам министра нефти и газа, реализуется проект «Строительства интегрированного газохимического комплекса в Атырауской области с обеспечением ежегодного производства 500 тыс. тонн полипропилена и 800 тыс. тонн полиэтилена.

Поддержка местного производителя

Развитие местного содержания - одной из мер по развитию не только казахстанской экономики, но и науки - также обсуждалось на ВНК в рамках экспертного семинара, который прошел под пред-

ДМК-ғы Министрлік сессия / Министерская сессия на ВНК / Ministerial Session at WPC

седательством генерального директора KAZENERGY Асета Магауова.

После поднятия этого вопроса на экспертном Круглом столе ВНС «Развитие местного содержания - международный опыт и передовая практика», который прошел в Астане 7 октября 2013 года, инициатива по развитию местного содержания, выдвинутая коллегами из Казахстана, получила поддержку в других добывающих странах. Нефтегазовая отрасль является одной из самых наукоемких и высокотехнологичных, и необходимо ориентировать отечественную науку на потребности крупных нефтегазовых проектов и развивать сотрудничество с ними. В Казахстане для увеличения казахстанского содержания в крупных нефтегазовых проектах в сентябре

2012 года уже была подписана Актауская декларация, которая включает работу по таким направлениям, как создание новых местных производств, унификацию стандартов, создание единой базы данных по казахстанской промышленности, развитие кадров, поддержка науки и привлечение инвестиций в развитие отечественных производителей.

За годы независимости нефтегазовая отрасль внесла весомый вклад в создание сильной экономики республики, сформировав основу для создания и роста смежных отраслей, а многоцелевой подход к ее развитию позволит вывести Казахстан на новый виток развития.

* данные МНГ РК

** данные КМГ

ДМК-ғы Министрлік сессия / Министерская сессия на ВНК / Ministerial Session at WPC

ВСЕМИРНЫЙ НЕФТЯНОЙ КОНГРЕСС – ФАКТЫ И ЦИФРЫ

Вот уже более 80 лет Всемирный нефтяной конгресс (ВНК), важнейшее событие мировой нефтяной индустрии, собирает на своих площадках руководителей правительств и министров, президентов крупнейших нефтяных компаний, инвесторов и ведущих ученых для обсуждения тенденций развития отрасли. Деятельность конгрессов влияет на научно-технический прогресс в отрасли и состояние национальных экономик, содействует развитию науки и совершенствованию международного сотрудничества.

Конгресс организуется Всемирным нефтяным советом (ВНС), в состав которого в настоящее время входят порядка 70 государств со всех 5 континентов. На долю стран-участниц ВНС приходится свыше 95% мирового потребления и добычи углеводородов. Штаб-квартира ВНС расположена в Лондоне, в том самом городе, где и родилась в 1933 году данная международная организация. Страны-кандидаты выигрывают право проводить ВНК путем тайного голосования на очередном заседании ВНС. В период между конгрессами проводятся специализированные международные конференции и иные научно-технические мероприятия, включая Молодежный форум ВНС.

Благодаря деятельности Всемирных нефтяных конгрессов мировым энергетическим сообществом принимались ключевые решения, имеющие в дальнейшем существенное влияние на развитие отрасли. К их числу можно отнести создание организации ОПЕК и стандартов ISO. Какие еще важные вопросы обсуждались на конгрессах - читайте в нашей статье.

В начале 20-го века с развитием эры двигателей внутреннего сгорания нефть стала приобретать все большее значение для экономики. Зарождение нефтяной отрасли и ее стремительный рост привели к необходимости создания международного тематического форума. Идею проведения такого глобального конгресса впервые выдвинул лондонский Совет Института нефтяных технологий, президент которого Томас Дьюхарст и возглавил 1-й Всемирный нефтяной конгресс, став, по сути, основателем всей системы Всемирного нефтяного совета.

Первый Всемирный нефтяной конгресс прошел в Лондонском Музее на-

уки в 1933 году. Необходимо отметить, что результаты конгресса заложили фундамент для международной универсализации деятельности национальных индустрий. Так, была принята резолюция о том, что все вопросы, касающиеся методов тестирования нефтепродуктов, национальные органы делегируют Комитету 28 Международной Федерации Национальных Ассоциаций Стандартизации (в настоящее время - Международная организация по стандартизации, ISO). Успех первого конгресса привел к решению о регулярности его проведения в дальнейшем один раз в три года. Однако в последующем эта периодичность не всегда соблюдалась.

2-й Всемирный нефтяной конгресс состоялся в июне 1937 года во время проведения Всемирной выставки в Париже, и на церемонии открытия присутствовал сам Президент Франции Альбер Лебрен. В дальнейшем участие первых лиц государства стран-организаторов конгресса стало традицией, подчеркивающей значительность этого события для страны.

Вторая мировая война прервала деятельность Конгресса на 14 лет, и 3-й Конгресс в Гааге был проведен лишь в 1951 году. На нем была принята Конституция Всемирного нефтяного конгресса, на годы вперед определившая принципы единения и взаимодей-

ствия национальных комитетов стран-членов Всемирного нефтяного совета.

5-й Всемирный конгресс в 1959 году в Нью-Йорке обсуждал насущный вопрос удовлетворения нефтяной отраслью планеты прогнозируемого серьезного роста спроса на нефть (с 20 млн. бар/день в 1959 году до 70 млн. к 1979 году). Необходимость координировать нефтяную политику выявила потребность создания единой организации, объединяющей страны-экспортеры нефти. Эти обсуждения предварили создание ОПЭК в 1960 году. Также впервые была затронута тема атомной энергетики как перспективного источника энергии.

Перед 7-м Конгрессом, который прошел в 1967 году в Мехико, впервые был учрежден научный программный комитет конгресса. Это решение, сделанное для того, чтобы заранее определять наиболее актуальные и перспективные для нефтяной промышленности темы, составляя на их основе техническую программу конгресса, стало одним из важнейших, во многом определивших правильное направление дальнейшей работы по подготовке и проведению мировых нефтяных конгрессов.

Масштабный мировой кризис, разрушивший налаженные поставки нефти и пошатнувший мировую экономику, задал тон 9-му Конгрессу, прошедшему в 1975 году в Токио. Особое внимание

уделялось вопросам ресурсов и запасов нефти и газа, исследования регионов с вероятными запасами нефти, также впервые активно обсуждалась тема альтернативных источников энергии.

Иранский кризис и резкий скачок цен на нефть подняли новые темы на 10-м Всемирном нефтяном конгрессе в Бухаресте. Энергосбережение и энергоэффективность стали главными темами дискуссий мирового сообщества. Кроме того, первый раз на таком высоком уровне обсуждалась проблема парникового эффекта. Новшеством в структуре Конгресса стала особенность технической программы: дискуссии в формате круглого стола.

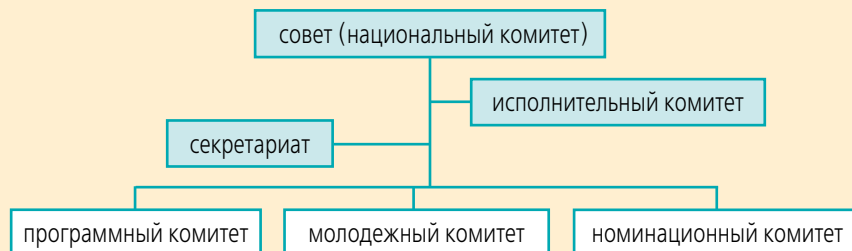
11-й Лондонский конгресс 1983 года состоялся в сложную для индустрии нефти эпоху. Война между Ираном и Ираком полностью разрушила важные объекты нефтяной отрасли этих стран, нанеся ущерб и нефтеэкспортным портам Ирака, из-за чего практически полностью был прекращен вывоз его нефти через Персидский залив. Все это вкуче привело к очередному сбою в поставках нефти и росту цен, тем самым завершив для мировой экономики эру роста экономических показателей и уровня жизни, базирующихся на дешевых энергоносителях. Конгресс запомнился еще и тем, что на нем была представлена и принята эмблема нефтяных конгрессов, а позднее и Всемирного нефтяного совета - окружность, в которую заключено изображение свободного потока, цвет которого из желтого переходит в красный, символизируя постоянную потребность человечества в свете и тепле.

На 12-м Конгрессе в Хьюстоне впервые зал конгресса украшал флаг с символикой ВНС, который во время официальной церемонии закрытия перешел к Председателю Аргентинского организационного комитета следующего, 13-го нефтяного конгресса, положив начало одной из неизменных ныне традиций. 15-й Всемирный нефтяной конгресс, прошедший в Пекине в 1997 году, дал старт министерским сессиям, ставшим впоследствии традиционной площадкой для диалога министров стран-участников.

Во время 16-го Конгресса в Калгари впервые начал работать, ставший в дальнейшем традиционным, Центр глобальных деловых возможностей. В 2005 году, на 18-м Йоханнесбургском конгрессе впервые в их истории проблемам, волнующим молодых специалистов, были посвящены отдельные специальные секции.

Структура ВНС

Всемирный нефтяной совет - международная организация, образованная в 1933 году под наименованием Всемирный нефтяной конгресс. Свое современное наименование - Всемирный нефтяной совет - она получила в 2004 году. Основная цель деятельности Совета - развитие мировой нефтяной отрасли.

Каждая страна-участник ВНС имеет в нем национальный комитет, состоящий из представителей компаний нефтегазовой отрасли, научно-исследовательских институтов и государственных органов. Управляющим органом ВНС является совет, состоящий из представителей таких национальных комитетов каждой страны. Совет созывается ежегодно. Члены совета выбирают президента и исполнительный комитет на 3-х летний срок, которые впоследствии занимаются разработкой и реализацией стратегии ВНС. К слову, от Казахстана нефтегазовую отрасль представляет Ассоциация KAZENERGY.

ВНС имеет и следующие комитеты: программный комитет (занимается разработкой программы конгрессов), молодежный комитет (создан для продвижения нефтегазовой отрасли среди молодежи и привлечения в нее талантливой молодежи) и номинационный комитет. На сегодняшний день президентом ВНС является Джозеф Тотт от Венгрии, данной почетной должности ранее были удостоены представители таких стран как Великобритания, Франция, Нидерланды, США, Германия, Норвегия, Канада и Бразилия.

ВНК	Год	Город проведения	Страна	Число стран и участников
1-й	1933	Лондон	Великобритания	860 делегатов из 35 стран
2-й	1937	Париж	Франция	1840 делегатов из 27 стран
3-й	1951	Гаага	Нидерланды	2750 делегатов из 40 стран
4-й	1955	Рим	Италия	4680 делегатов из 47 стран
5-й	1959	Нью-Йорк	США	5300 делегатов из 53 стран
6-й	1963	Франкфурт	Германия (ФРГ)	7550 делегатов из 64 стран
7-й	1967	Мехико	Мексика	4844 делегатов из 65 стран
8-й	1971	Москва	СССР	5069 делегатов из 58 стран
9-й	1975	Токио	Япония	6335 делегатов из 73 стран
10-й	1979	Бухарест	Румыния	5212 делегатов из 69 стран
11-й	1983	Лондон	Великобритания	3325 делегатов
12-й	1987	Хьюстон	США	2286 делегатов из 72 стран
13-й	1991	Буэнос-Айрес	Аргентина	2746 делегатов из 59 стран
14-й	1994	Ставангер	Норвегия	2306 делегатов из 80 стран
15-й	1997	Пекин	Китай	5186 делегатов из 80 стран
16-й	2000	Калгари	Канада	4369 делегатов из 95 стран
17-й	2002	Рио-де-Жанейро	Бразилия	4571 делегатов из 78 стран
18-й	2005	Йоханнесбург	ЮАР	4105 делегатов из 98 стран
19-й	2008	Мадрид	Испания	6000 делегатов из 90 стран
20-й	2011	Доха	Катар	5300 делегатов из 95 стран
21-й	2014	Москва	Россия	5000 делегатов из 80 стран
22-й	2017	Стамбул	Турция	На право принять Конгресс претендовали также Хьюстон, Астана и Копенгаген

CHIEF EDITOR'S PAGE

Dear readers,

This issue is dedicated to one of the most important events of the year - the World Petroleum Congress (WPC) and serves as an introduction for our colleagues in Shymkent, Kyzylorda, Almaty and Astana to this most significant of global oil and gas community forums. The WPC, which is held every three years, took place this time in Moscow between 15 and 19 June.

PetroKazakhstan was given the honour of participating in the WPC alongside leading companies such as KazMunaiGas, Tengizchevroil LLP, Karachaganak Petroleum Operating B.V., North Caspian Operating Company B.V. and the new Eurasia project, all of which represented Kazakhstan.

The opening was a success, and the PetroKazakhstan stand turned out to be quite a draw at the general Kazakhstan exhibition.

Our company's active participation at WPC was also highly appreciated by top-management of Ministry of Oil and Gas and the KAZENERGY Association. Kazakhstan was represented at the Congress under KAZENERGY Association umbrella.

PetroKazakhstan's active participation in all areas of the Congress was noted by colleagues from other major subsoil companies.

The Moscow presentations of PetroKazakhstan projects such as the Scholarship Programme and geological exploration were also acknowledged as successful and informative.

The PetroKazakhstan Strategic Communications Department team that took part in the Congress and the World Petroleum Exhibition made every effort to represent everyone who works for the company, and I believe that they made a good job. Special thanks to them.

I would like to add that our work within the framework of the WPC and the World Petroleum Exhibition was shared in special editions of 'Panorama Nedeli' and 'Aptalyk Sholu'.

We hope that this special edition of Munaishy will give you an idea of the scale and significance of these major global petroleum industry events for the global economy.

B. Issengaliyev
Vice President

Kazakhstan joined the World Petroleum Council (WPC) in 1997 at the initiative of the Ministry of Oil and Gas. In June 2008, Kazakhstan resumed its membership under the umbrella of the KAZENERGY Association. In October 2012, as part of the VII KAZENERGY Eurasian forum, the WPC met in Astana. Kazakhstan has taken active part in the 15th, 19th and 20th Congresses, providing national stands and participating in sessions.

- geology, hydrocarbon production, refining, transportation, scientific research and engineering. At this year's event, Kazakhstan generated special interest at an inaugural Ministerial session dedicated to Kazakhstan and at which Mr.Karabalin and top executives from Kazakhstan's oil companies took part (more details can be found in the article 'Kazakhstan Oil and Gas. Special Ministerial Session'), and with our national stand which was one of the most visited at the WPC. Investors showed unprecedented interest in the amendments to investment climate legislation adopted by President Nazarbayev on 12 June 2014

at the Foreign Investors' Council session (more details can be found in the article 'Invest in Kazakhstan - an Era of Unique Possibilities').

Mr.Karabalin said, "Many of today's visitors are interested in Kazakhstan's achievements and future projects. I believe that we have been able to show our country's potential, and also our desire for further cooperation, collaboration and to attract investment. New measures to improve the investment climate have really impressed a lot of investors who are now interested in furthering their business in Kazakhstan."

The ambitious new Eurasia project to study the Caspian basin attracted a lot of interest at the Ministerial session. Scientists believe that the Caspian subsoil could contain up to 40 billion tonnes of oil. The project could result in the drilling of the deepest well in the world - 15 km. Kazakhstan intends to invest US\$ 500 million in the Eurasia project, and the well might be drilled already in 2015. The project was initiated because in other parts of the world, not just in Kazakhstan, the so-called 'easily recoverable oil era' has passed, and it is now time to study and explore deeper horizons.

Promotion of local content was the subject of a special Expert seminar chaired by the KAZENERGY General Director Asset Magauov and attended by top executives from international oil and gas organisations and foreign experts. Seminar delegates discussed international local content practices and studies of leading experience in the field.

The visual part of the Congress - the World Petroleum Exhibition - was also well attended. Major oil companies demonstrated their latest technical developments, achievements and perspectives. The Kazakhstan delegation presented its 180 m² national exhibition stand which was divided into 3 blocks and was dedicated to the country's investment attractiveness; the development of major oil and gas industry projects; and the EXPO-2017 exhibition to be held in Astana. Well-known Kazakhstan ethnic singer and artist Yedil Khusainov added his throat singing and zhetygen playing skills to the national colour scheme of the Kazakhstan stand depicting an oil worker. Yedil himself compared throat singing to the energy oil gives to Kazakhstan.

In addition to the heads of many international oil giants, the guests of

Стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор М.Джайлганова компанияның әлеуметтік саясаты туралы айтуда / Директор по стратегическим коммуникациям М.Джайлганова рассказывает о спонсорской политике компании / Strategic Communication Director M.Dzhailganova tells about PetroKazakhstan sponsorship projects

honour at the Kazakhstan stand included the new WPC chairman Joseph Toth, who has replaced Renato Bertani, and who took part in awarding the head of TCO Mr. Miller and the head of KPO Mr. Ratti with KAZENERGY medals for their contribution to the development of Kazakhstan's oil and gas sector.

PetroKazakhstan was represented by Vice President Bakhytzhon Issengaliyev and representatives from the Strategic Communications Department. Visitors to the PetroKazakhstan block were given information booklets on the company's achievements, the corporate magazine Munaishy and also the company's major publications, including the PetroKazakhstan book on its corporate social responsibility and our 'We are PetroKazakhstan!' photo album. Felt souvenirs such as dolls in national costumes and apples that were made especially for the event by local craftsmen as part of the PetroKazakhstan sponsored social project of South Kazakhstan Oblast Craftsmen Resource Centre all garnered great interest.

Bakhytzhon Issengaliyev commented on the Congress by saying, "It was a great honour for PetroKazakhstan to be a part of this forum which is important not only for the oil and gas sector. The composition and content of the Congress once again has shown that a serious business does not get bogged down in political ambitions and pretensions, but rather serves as a bridge to international cooperation, linking the interests of various countries. I found the reception in the Kremlin, introductory programmes, business meetings and new contacts, primarily with the new World Petroleum Council President Joseph Toth to be very impressive. Essentially, the atmosphere was one of closeness in both business and human terms. I am proud that we were able to represent PetroKazakhstan on the global oil and gas stage."

World Petroleum Congress participants and guests were treated to a presentation from PetroKazakhstan Senior Manager of Geology and Geophysics Department Agzam Sharmenov entitled 'PetroKazakhstan Kumkol Resources exploration in the South-Turgai Basin' which discussed the company's hydrocarbon exploration and production achievements. The presentation made special mention that in the last 10 years, PetroKazakhstan has invested in excess of US\$ 400 million in geological exploration, having drilled 182 exploration wells with success ratio of 65-75%. The replenishment of the resource base is one of the company's priorities as its development depends on the success of geological exploration

«Қазақстан» стендінде болған презентация / Презентация на казахстанском стенде / Presentation at Kazakhstan stand

activities. The efforts of the Geology and Geophysics Department to find oil and gas deposits in complex structures have yielded excellent results and led to the discovery of a range of new deposits and fields.

Since starting operations in Kazakhstan, PetroKazakhstan has been actively participating in regional development, which has involved realising social and charity projects in the oblasts. Oil and gas sector colleagues were shown a film on one of the company's most interesting projects in this area - the PetroKazakhstan Scholarship Programme, which has been creating a new generation of professional oil workers in the Kyzylorda Oblast. By giving talented youngsters in Kyzylorda the chance to receive an education in technical specialities in China's and Kazakhstan's

major universities and then provide a job, the company makes its contribution in the realisation of national policy in the sphere of international education. Minister of Oil and Gas Mr. Karabalin made special mention of the project, saying that "it was extremely important that PetroKazakhstan guaranteed students a job at the end of their studies. Thanks to the programme, youngsters are able to study and then apply the latest achievements in global oil practices in Kazakhstan."

The closing ceremony for the 21st World Petroleum Congress took place on 19 June. The 22nd World Petroleum Congress will take place in 2017 in Istanbul. Kazakhstan is also to apply to host this major forum for the year 2020, after it will have hosted the EXPO-2017 exhibition in Astana.

INVEST IN KAZAKHSTAN - AN ERA OF UNIQUE POSSIBILITIES

At the World Oil Congress held in Moscow, Kazakhstan was in the centre of special attention as the business community discussed the new unprecedented package of measures introduced by the Kazakhstan President, Nursultan Nazarbayev, to stimulate foreign investments. The related law 'On the Introduction of Amendments and Additions to Certain Legislative Acts of the Republic of Kazakhstan regarding Improvements to the Investment Climate' had been signed literally the day before on 12 June 2014, at the 27th Plenary Session of the Foreign Investors' Council (FIC), held at the Borovoye leisure resort in Akmola Oblast.

Kazakhstan has always been known for its good business climate and its ability to attract investment, partially thanks to the country's macroeconomic and socio-political stability, but the new changes really do create unique conditions for investors.

The new law introduces additional measures of state support for investor within the framework of contracts. In particular, investors receive 10-year exemptions from corporate income tax and land tax, and an 8-year property tax exemption. In addition, the state intends to compensate investors for up to 30% of their capital costs once an object has been commissioned. The last point, by the way, was well picked up on.

Tax rates (except for VAT and excise duties), apart from subsoil user taxes, are to be stabilised along with ecological charges and payments for 10 years from the conclusion of investment contracts. The above incentives will be provided for new investment projects in priority sectors valued at least US\$ 20 million.

Investors will also be able to hire foreign nationals for the entire period of construction of an investment project and for one year once an object is commissioned, irrespective of quotas and without work permits. In addition, an 'investment ombudsman' has been created to protect investors' rights and interests.

Administrative procedures have also been simplified, with a 'one-stop-shop' created by the Ministry of Industry and New Technologies Investment Committee to

Damiano Ratti, Italian delegate:

"The new package of incentives to increase investment attractiveness in Kazakhstan could be termed unprecedented. It was especially interesting to hear that the state is planning to compensate foreign investors for up to 30% of their capital costs once objects have been commissioned."

reduce the number of authorities windows investors entering into contracts are to apply while preparing and submitting documents, thus reducing their direct contact with civil servants.

Immigration procedures for investors have also been simplified as Kazakhstan introduced unilateral visa-free procedures for one year from 15 July 2014 for nationals of the 10 countries that have shown the highest investment activities in Kazakhstan, such as the USA, the Netherlands, Great Britain, France, Germany, Italy, Malaysia, the UAE, Republic of Korea and Japan. The new rules allow nationals from those countries with valid diplomatic, business and travel passports to enter Kazakhstan for up to 15 calendar days.

At the FIC session, President Nazarbayev invited foreign investors to take part in a planned privatisation programme involving over 700 national companies. In doing so, he underlined the need to force the privatisation of education, health, water supply and other enterprises, which have traditionally been under the auspices of the state.

The country's investment policy, President Nazarbayev noted, is one of the key factors for a successful implementation of the second five-year industrial programme due to start in 2015. The government has the task of attracting new investment, especially from multinational corporations.

According to the Ministry of Industry and New Technologies (MINT), projects that are part of the National Program of Forced Industrial and Innovative Development (NPFID 2015-2019) may be up to 75-80% privately financed, i.e. for every tenge invested by the state, 3-4 tenge will come from private sources. At the FIC session the MINT head, Asset Issekeshov noted, "80% of government funds allocated to develop the manufacturing sector will be used on projects in 6 priority sectors and 20% - for projects in other sectors such as pharmaceuticals, light industry, and others, if they show high production levels."

The Project to modernise and reconstruct the Shymkent Refinery to enable it to produce Euro-4 and Euro-5 gasoline and diesel, increase refining depth to 90% and increase refinery capacity to designed levels (6 mln. per year), was also included in the 1st National Program of Forced Industrial and Innovative Development of the Republic of Kazakhstan. Currently, the first stage of Modernization Project is being implemented.

On his recent visit to China, on 19 May 2014 President Nazarbayev signed a Memorandum with the Export-Import Bank of China for opening of a US\$ 1 billion credit line for Kazakhstan to realise the Refinery modernisation project.

Within the framework of the Project units will be built, including the catalytic cracking, isomerisation and sulphur production units. The diesel hydrogen refining facility will also be reconstructed.

Special emphasis is to be placed on those spheres creating added value products, such as metallurgy, oil refining, the petrochemical and chemical industry (agrochemistry and industrial chemicals), the food industry, machine building and the production of building materials. Cluster development will receive a lot of attention with the creation of national, regional and innovation clusters. Kazakhstan is currently primarily interested in innovation projects applying the newest of achievements and technologies.

Alan Jeffers, US delegate:

"Kazakhstan has created unique investment conditions. First of all, low taxes, but the stability of investor-government relations, and the predictability of laws are also important."

The FIC was created in 1998 to draft recommendations and proposals for the consideration of the Kazakhstan President and Government on key aspects of investment policy and national economic development. Another of its objectives was to facilitate direct dialogue between the Kazakhstan Government and foreign investors to best resolve any issues with their investment activities in the country, and to improve the investment climate in the country.

The FIC is a consultative body under the chairmanship of the Kazakhstan President. Once a year, Plenary sessions are held with the participation of the President of RK and heads of FIC member companies. Work is carried out throughout the year through FIC working groups.

Placings and ratings

In the World Bank's annual Ease of Doing Business rating, Kazakhstan was rated 50th in 2014, which is an improvement of 3 places from 2013. At that, Kazakhstan takes the 1st place among the Customs Union countries (Belarus is 63rd and Russia - 92nd).

Kazakhstan rated 23rd out of 148 countries in terms of macroeconomic stability (according to the Global Competition 2013-2014 report drafted by the Global Economic Forum), ahead of many developing countries, including Ukraine (107th), Turkey (76th) and Brazil (75th), but behind Russia (19th).

What investors say about Kazakhstan

Investors' awareness of Kazakhstan's potential is growing. For example, in 2014, only 19.8% of those asked "How do you see Kazakhstan in 2030?" struggled to provide an answer. In 2013, this figure was 42%.

Furthermore, Kazakhstan rates 2nd in the CIS, after Russia, in terms of investment attractiveness. At that, the majority of investors operating in Kazakhstan favour Kazakhstan against Russia, while potential investors place Kazakhstan 3rd.

57% of investors operating in Kazakhstan are satisfied with their operating performance

30% of investors plan to invest in Kazakhstan next year (the figure for investors already operating in Kazakhstan is 65%, and potential investors - 10%)

47% of investors believe that Kazakhstan's level of investment attractiveness will increase in the next three years

Investment potential in various spheres of the economy

Energy, automobile construction and other industrial sectors, as well as metallurgy and mining make up the 3 top leaders according to investors' questionnaire.

	2013	2014	2014 Current investors	2014 Potential investors
Energy	41.5%	48.5%	70.1%	35.8%
Automobile construction and other industrial sectors	22.5%	37.3%	62.3%	22.7%
Metallurgy and mining	28.8%	18.5%	25.2%	14.6%

The energy sector has a great potential for investors, remaining the most reliable long-term investment object. It is one of the most capital-intensive and high-tech sectors where innovation plays a key role in opening new resources and developing them. Investment in the development of progressive scientific and technical oil and gas solutions will help promote Kazakhstan's innovation potential. In addition, investors, when asked, "What Kazakhstan will be like in 2030?", 40.3% said that it will be an energy market leader, which has been confirmed by the International Energy Agency, stating that the country should be in the top 10 largest global oil and gas exporters by 2020.

However, investment potential in the energy sector is not limited to the oil and gas industry. Today, Kazakhstan, with its robust oil and gas sector, is expanding the range of energy objectives, including the development of nuclear and 'green' energy.

Investors' interest in heavy industry and automobile construction is also increasing. The three largest cover the mining

and metallurgy sectors, which provide 30% of the country's export revenue. Kazakhstan's geographical location between two of the largest metal markets (Europe and China) and the development of the logistics infrastructure will have a positive impact on the country's metallurgical industry.

In addition, Kazakhstan is an important part in the 'new Silk Road' between the East and West and has every chance of becoming a key transport hub for Europe and Asia. Construction is currently being carried out on the Western Europe - Western China transport corridor, which will consist of continent-linking vehicle highways and also the construction of high-capacity railways. Kazakhstan should become a key transportation hub for Europe and Asia, increasing potential through higher commodity turnover.

The high-tech, telecommunication equipment and infrastructure sectors, along with the professional services industry all have great potential.

Materials from generally available sources and also from an Ernst & Young report 'Kazakhstan attractiveness survey 2014' were used to prepare this article.

KAZAKHSTANI OIL AND GAS. SPECIAL MINISTERIAL SESSION.

The Kazakhstan energy sector, according to nearly 50% of investors, is the most attractive in terms of long-term investment. Kazakhstan manages to reinforce its position in the global oil community with each passing year, and without exaggeration, is today an influential player in world oil market. Kazakhstan is currently home to more than 100 Kazakhstan and foreign companies operating in the oil and gas industry.

The Kazakhstan subsoil have impressive reserves, and for that reason the oil and gas industry has become the engine that moved forward development of the national economy since independence, and is still one of the basic elements in the realisation of the country's strategic objectives, including the 2050-Strategy. Since independence, Kazakhstan has entered top 20 countries with proven oil and gas reserves. In the last 20 years, oil production in Kazakhstan has more than tripled, while gas production has grown by more than 500%. Last year saw record hydrocarbon production levels (81.8 million tonnes of oil and condensate compared to 79.2 million tonnes in 2012).* Kazakhstan currently places 2nd in terms of oil production levels in the CIS and 17th in global terms.** PetroKazakhstan is in the list of major oil producers of Kazakhstan.

Development strategy

The potential for developing the country's oil and gas industry, creating long-term partnerships, attracting innovation and realising major new projects were discussed at the Kazakhstan Ministerial session, which for the first time was held as part of the World Petroleum Congress. Kazakhstan Oil and Gas Minister Uzakbai Karabalin made a report on the development of country's oil and gas sector. KazTransOil General Director Kaigeldy Kabyldin and the heads of TCO, KPO and the United Chemical Company also gave presentations. PetroKazakhstan Vice President Bakhytzhan Issengaliyev participated on behalf of the company at the Ministerial session.

Kazakhstan Oil and Gas Minister Uzakbai Karabalin also noted at the session

that a 2014-2018 Complex Plan for the Development of the Oil and Gas Sector had also been drafted and approved by the Government in May 2014 to further support the national oil and gas industry. The plan sets out active state measures to improve all operating facets of the industry. All oil and gas processes, from geology to oil refining, are based on the principle of applying advanced scientific and innovative techniques and a high level of automation. As the so-called 'era of easily recoverable oil' has passed, this has become critical for successful development of the industry. In each sphere, according to the Complex Plan certain emphasises were placed. "In geology this is the realisation of the international Eurasia project, in production - a growth in oil recovery ratios, the realisation of a special road map for the development of the production sector, in

ДМК-ғы Министрлік сессия / Министерская сессия на ВНК / Ministerial Session at WPC

transportation - improvements in pipeline operating characteristics, and in refining - the modernisation of Kazakhstan refineries and the development of the liquid gas and petrochemical sphere”, the minister noted in his speech.

Kazakhstan has several major fields whose reserves exceed 1 billion tonnes of oil equivalent each. First of all there are Tengiz, Karachaganak and Kashagan. By the way, Kashagan is the largest field opened in the last 40 years, with total reserves of around 38 billion barrels and recoverable reserves of around 11 billion barrels. The field also boasts significant natural gas reserves (more than 1 trillion m³). “The project is not only unique due to its reserves, but also due to its complex nature”, Mr.Karabalin stressed in his speech. The meteorological conditions in the North Caspian, the specific nature of the oil-bearing strata and the chemical composition of hydrocarbon materials and the associated technical difficulties have not once delayed the start of production at Kashagan since 2005. As we wrote in Munaishy, production finally started in September 2013, but was suspended literally a month later due to a gas leak discovered during a planned gas pipeline inspection. The Minister of Oil and Gas noted that the Kashagan field may now not be opened until the end of 2015. Even though its launch has an impact on the Kazakhstan economy “as 8 million tonnes of additional production was planned at Kashagan”, in such terms rushing things, according to Mr.Karabalin, is not the way to go. “The difficulties we currently facing are being examined thoroughly to minimize them in the future. We need to work hard now so as the next field launch is safe and long-term.”

Eurasia

Another ambitious project in Kazakhstan that attracted the global community's attention is the international Eurasia project which will be launched to research the Caspian basin and which may become an unprecedented example of new approaches to global geology. The project, which has also been included in the Complex Plan, will involve creating a consortium along the lines of the Kashagan consortium. The state plans to invest US\$ 500 million in the project. The project was first mentioned in 2013 at the VIII KAZENERGY Eurasian Forum “Energy of the Future - Eurasian Potential”.

The ‘era of easily recoverable oil’ is coming to an end, and it is time to study and explore deeper horizons. The oil and gas community often talks about the Mexican Gulf and Caspian basin where super-giant fields can be found at depths of more than

7 km. According to scientists, the chances of discovering in deeper horizons major fields with reserves of up to 40 billion tonnes of hydrocarbons in the Caspian basin are great.

A working group has already been set up to implement the project and draft a feasibility study. One of the project initiators, Doctor of Geology and Mineralogy Baltabek Kuandykov, has noted in the media that the project will be broken down into three phases. The first phase will involve collecting all materials existing from Soviet times and reinterpreting them. The second phase will see extensive geophysical research and the creation of new dual-level regional profiles, which will give a picture of deposit structures down to 20-25 km. New techniques will be used for this, including subsoil study from space. The plan for the third phase is to drill test and appraisal well to up to 15 km, which will be a record in the history of drilling and will require the implementation of advanced and innovative techniques. The current maximum well depth for hydrocarbon deposits is a little over 10 km in the Mexican Gulf, while the deepest in the world, the Kolsk ore mineral deposit well, is over 12 km deep.

The project will provide colossal amounts of data on the physical history of the planet, and create openings in geology, palaeontology and stratigraphy, while the benefits for Kazakhstan include new horizons in the country's development.

Hydrocarbon transportation

Kairgeldy Kabyldin, KTO General Director, reported on the infrastructure development as one of the elements behind balanced industry development and also noted that “Kazakhstan today has successfully managed to diversify its ability to supply hydrocarbon materials both to Europe and to Asia. Kazakhstan has made a success of its transit potential, which will be developed in line with the needs of oil production companies.”

Kazakhstan exports over 70 million tonnes of oil per year to more than 30 countries, including leading exporters as Italy, China and the Netherlands.*

Since independence, Kazakhstan has managed to diversify its major pipeline system and launch major projects such as the Caspian Pipeline Consortium, and also construct the Kazakhstan-China oil and gas pipelines. The Kazakhstan-China pipeline has special importance for the country as it has helped link Kazakhstan's two separate (Western and Eastern) oil pipeline systems. All of the above lead to increases in pipeline exports. The current export structure of transportation is as

follows: 3% - road, 17% - tanker, 30% - railway and 50% - pipeline.*

Kazakhstan is also a transit state and in 2013 with that in mind, the Kazakhstan and Russian governments signed a treaty to transport Russian oil to China through Kazakhstan.

The country is also developing its gas transportation sector. 2014 saw the completion of the first stage of the major Beineu-Bozoi-Shymkent gas pipeline project. The official completion ceremony took place on 7 September 2013 as part of the first state visit of the Chinese President Xi Jinping to Kazakhstan. This 1,500 km pipeline is a strategically important infrastructure project and its implementation will help to supply gas to the import-dependent southern regions of the country and provide gas to over 500 populated areas, and also make it possible to export gas to Asia. Associated gas from the PetroKazakhstan fields will also be sent through the pipeline.

Refining

Oil refining and petrochemistry are priority industries for Kazakhstan. In recent years, the economy has gradually been moving away from raw materials to one capable of creating products with high added value. Mr.Karabalin noted at the Ministerial session that plans are currently being implemented to modernise Kazakhstan's three oil refineries in Shymkent, Atyrau and Pavlodar to increase refining depth and production volumes, and also produce Euro-4 and Euro-5 standard petroleum products.

According to data provided by the PKOP Engineering and Project Management Department, the Shymkent Refinery modernisation and reconstruction project was started in 2011. Its aim is to restore the Refinery's designed capacity to 6 million tonnes of oil per year (from 5.25 million currently used), increase refining depth to 90% and produce Euro-4 and Euro-5 standard gasoline and diesel. The project will also improve capacity to increase light petroleum product output and replace imports, create new jobs in Shymkent and further improve the ecological safety of production.

Project implementation has been divided into two stages. The first stage will involve building new and reconstructing existing technical facilities and objects to produce Euro-4 and Euro-5 motor fuel by 1 January 2016 according to Customs Union regulations. The second stage envisages constructing new and reconstructing existing facilities by 2016 to restore designed

КПО басшысы Ратти мырзаның баяндамасы / Выступление главы КПО г-н Ратти на Министерской сессии / Presentation by KPO Head Mr.Ratti at the Ministerial Session

Д.Қасымбекова, Д.Тотт, М.Джайлғанова, Ұ.Қарабалин, Б.Исенғалиев / Д.Қасымбекова, Д.Тотт, М.Джайлғанова, Ұ.Қарабалин, Б.Исенғалиев / D.Kassymbekova, J.Toth, M.Dzhailganova, U.Karabalin, B.Issengaliyev

ҚР Мұнай және газ министрі Ұ.Қарабалин және ДМК-ның жаңа президенті Д.Тотт / Министр нефти и газа РК У.Қарабалин и новый президент ВНС Д.Тотт / RK Oil and Gas Minister U.Karabalin and new WPC President J.Toth

capacity and increase refining depth. As part of the first stage, construction and assembly work is currently being carried out on all three objects, while diesel hydrotreatment facilities and facilities to produce 4,000 tonnes of sulphur per year are close to completion and undergoing commissioning. Construction and assembly work has been carried out at an isomerisation unit since May 2014, and is due to be completed in December 2015. Design and estimate documentation has been completed for the second stage, and has been forwarded for state extra-departmental review, the results of which are due in summer 2014.

In petrochemistry, according to the Minister of Oil and Gas, an Integrated Gas Chemical Complex will be constructed in Atyrau Oblast to guarantee annual production of 500 thousand tonnes of polypropylene and 800 thousand tonnes of polyethylene.

Support of local producers

The growth of local content as one of the measures to develop not only the Kazakhstan economy, but also science was also discussed at the WPC as part of an Expert seminar chaired by the KAZENERGY General Director Asset Magauov.

Once this issue had been raised at the WPC expert roundtable “Promotion of Local Content – International Experience and Advanced Practice”, which took place in Astana on 7 October 2013, the initiative to promote local content, proposed by delegates from Kazakhstan, generated support from other producing countries. The oil and gas industry is one of the most science-intensive and high-tech, and it is necessary to target domestic science to focus on the needs of major oil and gas projects and develop cooperation with them. To increase Kazakhstan content in major oil and gas projects, the Aktau Declaration was signed in September 2012. It sets out efforts to create new local production, unify standards, create a single database on the Kazakhstan production sector, train staff, support science and attract investment in the development of domestic producers.

Since the years of its independence the Kazakhstan oil and gas industry has made an immense contribution to creating a strong economy, having formed a basis for the generation and growth of related industries, and the multifaceted approach to its development will help Kazakhstan attain new levels in its development.

* RK Oil and Gas Ministry data

** KMG data

WORLD PETROLEUM CONGRESS – FACTS AND FIGURES

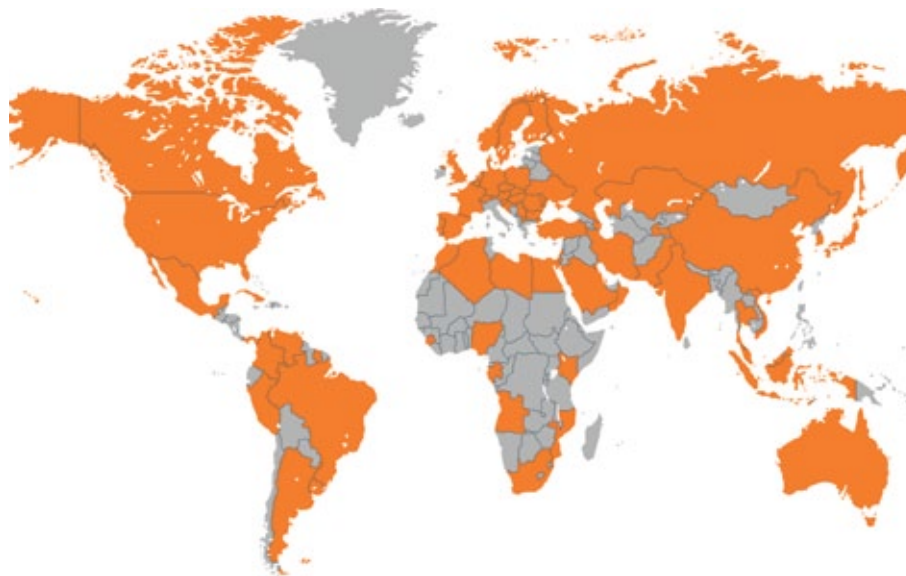
For over 80 years, the World Petroleum Congress, this most important event in the global oil industry, gathers heads of government and ministers, presidents of major oil companies, investors and leading scientists to discuss trends in their industry. The congresses' activities have an impact on scientific and technical progress in the industry and national economies; help develop science and improve international cooperation.

The Congress is organised by the World Petroleum Council (WPC), which is currently made up of almost 70 countries from all 5 continents. WPC membership covers in excess of 95% of global consumption and hydrocarbon production. WPC headquarters are in London, which is where the international organisation was born in 1933. Countries win the right to host the Congress through a secret vote at regular WPC sessions. Specialised international conferences and other scientific and technical events, including a Youth WPC forum are held in the period between congresses.

Thanks to the activities of the World Petroleum Congresses, the global energy community has taken key decisions that have directly affected industry development, such as the creation of OPEC and ISO standards. You can read about the important issues discussed at the various congresses in this article.

At the start of the 20th century, just as the internal combustion engine was coming into use, oil started to become more and more economically important. The birth of the oil industry and its rapid growth resulted in the need to create an international forum. The idea for a global congress originally came from the London Institute of Oil Technologies, president of which Thomas Dewhurst also headed the 1st World Petroleum Congress, which, essentially, became the basis for the whole World Petroleum Council system.

The first World Petroleum Congress was held at the London Science Museum in 1933 and was the foundation for the universalisation of national industry operations. As such, a decision was taken that national authorities will delegate all issues regarding the methods for testing petroleum products to Committee 28 of the International Federation of National Associations for Standardisation (currently known as the International Organisation for Standardisation, ISO). The success of the first Congress meant

ДМК мүше-елдерінің картасы / Карта стран-членов ВМС / Map indicating WPC members

that it would be held regularly every three years. However, this has not always been the case.

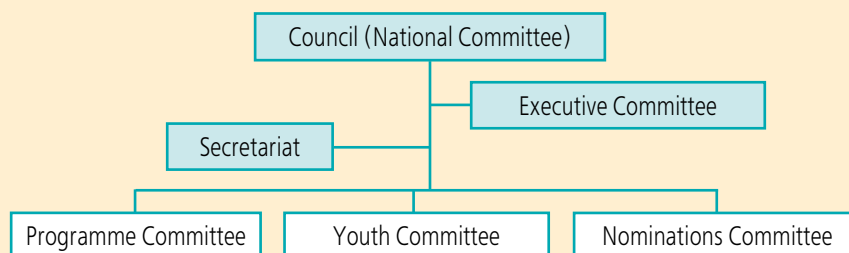
The 2nd World Petroleum Congress took place in June 1937 during the World's Fair in Paris, and its opening ceremony was attended by French President Albert Lebrun. His attendance started a tradition whereby presence of the heads of states

of the organising country underlines the importance of the event for the whole country.

The Second World War brought an end to the Congress for 14 years, and the 3rd Congress in the Hague was only held in 1951. The Congress adopted the Constitution of the World Petroleum Congress, which has since then defined

WPC structure

The World Petroleum Council is an international organisation created in 1933 as the World Petroleum Congress. It received its new name - World Petroleum Council - in 2004. The Council's main objective is to develop the global oil industry.

Each WPC country member has a National Committee consisting of representatives from oil and gas industry companies, scientific research institutions and state bodies. The WPC controlling body is the Council, consisting of representatives from each country's National Committee. The Council meets annually. Council members elect a President and an Executive Committee for three years to develop and implement WPC strategy. Kazakhstan is represented by KAZENERGY Association.

The WPC incorporates the following committees: Programme Committee (responsible for developing congress programmes), Youth Committee (created to promote the oil and gas industry among youngsters and to attract young talent to the industry) and a Nominations Committee. The current WPC President is Joseph Toth from Hungary. Previous presidents include representatives from the UK, France, the Netherlands, the USA, Germany, Norway, Canada and Brazil.

the principles of unity and cooperation between the National committees of WPC member countries.

The 5th Congress in New York in 1959 saw a discussion of the important issue of how the oil sector could meet the projected serious growth in demand for oil (from 20 million barrels per day in 1959 to 70 million by 1979). The requirement to coordinate oil policy highlighted the need to create a single organisation joining oil export countries. The discussions led to the creation of OPEC in 1960. The subject of nuclear fuel was also discussed as a potential source of power for the first time.

Before the 7th Congress, which took place in Mexico in 1967, a scientific Programme committee was created. This decision, which was made to determine the most acute and long-term topics for the oil industry in advance, giving the basis for organising Congress programmes, became one of the most important, in many ways defining the path for future work to prepare and conduct World Petroleum Congresses.

The large-scale global crisis that destroyed oil supplies and shattered the global economy set the tone for the 9th Congress in Tokyo in 1975. Special attention was paid to resources and oil and gas supplies, research into regions with potential oil reserves. It was also the first time that the subject of alternative energy sources was brought up.

The Iranian crisis and the sharp increase in oil prices were the subject of the 10th Congress in Bucharest. Energy saving and efficiency became the main topics for discussion by the global community. The 10th Congress was also the first time that the subject of greenhouse gases came up. An innovation in the Congress structure was the roundtable discussion format.

The 11th London Congress in 1983 took place in difficult times for the oil industry. The war between Iran and Iraq had fully destroyed important oil industry facilities in both countries, damaging Iraq's oil export ports, resulting in a halt to oil exports through the Persian Gulf. All of this led to another breakdown in supplies and price rises, bringing an end to global economic growth and living standards based on cheap energy. The Congress is memorable also for the presentation and adoption of the World Petroleum Congress emblem and later that of the World Petroleum Council - a circle incorporating a free flow image, colour of which goes from yellow to red, symbolising humanity's constant need for light and heat.

ДМК-2017 шарсын Стамбул қарсы алады / Стамбул примет ВНК-2017 / Istanbul is the host for WPC-2017

The 12th Congress in Houston was the first time that the congress hall was decorated with the WPC flag, which during the closing ceremony was given to the Chairman of the Argentinian organisation committee, the host of the next 13th World Petroleum Congress. This has now become a tradition. The 15th Congress in Beijing in 1997 saw the start

of the Ministerial sessions, which are now a good platform for Ministerial dialogue between the country members.

The 16th Congress in Calgary saw the opening of the Global Business Opportunities Centre. The 18th Congress in Johannesburg in 2005 gave the start to the special sections devoted to issues that are of concern to young specialists.

WPC	Year	City	Country	Number of countries and participants
1 st	1933	London	Great Britain	860 delegates from 35 countries
2 nd	1937	Paris	France	1840 delegates from 27 countries
3 rd	1951	Hague	Netherlands	2750 delegates from 40 countries
4 th	1955	Rome	Italy	4680 delegates from 47 countries
5 th	1959	New York	USA	5300 delegates from 53 countries
6 th	1963	Frankfurt	Germany (FRG)	7550 delegates from 64 countries
7 th	1967	Mexico	Mexico	4844 delegates from 65 countries
8 th	1971	Moscow	USSR	5069 delegates from 58 countries
9 th	1975	Tokyo	Japan	6335 delegates from 73 countries
10 th	1979	Bucharest	Romania	5212 delegates from 69 countries
11 th	1983	London	Great Britain	3325 delegates
12 th	1987	Houston	USA	2286 delegates from 72 countries
13 th	1991	Buenos Aires	Argentina	2746 delegates from 59 countries
14 th	1994	Stavanger	Norway	2306 delegates from 80 countries
15 th	1997	Beijing	China	5186 delegates from 80 countries
16 th	2000	Calgary	Canada	4369 delegates from 95 countries
17 th	2002	Rio de Janeiro	Brazil	4571 delegates from 78 countries
18 th	2005	Johannesburg	South Africa	4105 delegates from 98 countries
19 th	2008	Madrid	Spain	6000 delegates from 90 countries
20 th	2011	Doha	Qatar	5300 delegates from 95 countries
21 st	2014	Moscow	Russia	5000 delegates from 80 countries
22 nd	2017	Istanbul	Turkey	Houston, Astana and Copenhagen also applied to hold the Congress

www.petrokazakhstan.kz